

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodo-
ba« v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abh. postale 1 gruppo

Cena 600 ltr - Leto XLI. št. 233 (12.265)

Trst, petek, 18. oktobra 1985

TRST
OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER
7096 AA
60100200

Sodobni imperiji

BOGO SAMSA

Svet je razdeljen v dva bloka. Pogosto se piše in trdi, da obstaja ruski imperij, kateremu naj bi vladali novi carji. Obstajajo teze o Brežnjevi »omejeni suverenosti«, nasproti kateri pa naj bi bil tako nazvani »svobodni svet«, v katerem naj bi obstajala suverenost neodvisnih držav.

Današnja kriza Craxijeve vlade na brutalen način dokazuje obstoj ameriškega imperija, ki je prepričan o svoji oblasti, oblasti velike sile, kateri se mora vse podrežati, suverenost neodvisnih držav pa naj bodo še tako zavezniške in prijateljske, kot je nesporno Italija, je pri vsem tem nepomembna.

Tako se je Reagan obnašal med celotno zadevo italijanske ladje: na njo je hotel takoj poslati svoje mornarske strelce, pa čeprav gre za italijansko ladjo, nesporno sestavni del italijanskega teritorija. Ni ga zanimalo prav gotovo visoko število žrtev. Humanost in človeški odnos imperijev nikoli niso zanimali in tudi tokrat velikega imperatorja Reagana ne. Sledili so nič manj vznemirljivi dogodki: z naperjenim orožjem okrog egiptovskega letala ameriški in italijanski vojaki, zasledovanje ameriškega letala, kar je vodilo k spopadu z italijanskimi lovci in končno zahteve po izročitvi oseb z diplomatskim potnim listom brez utemeljenih obtožb.

Italija se ni uklonila. Najbrž ni slučajno, da je zadnji del zadeve rešila sporazumno z Jugoslavijo, s katero jo vežejo prijateljski odnosi in formalno sicer drugačen, toda vsebinsko podoben odnos do arabskega sveta, do neuvrščenih. Zato pritiski tudi na Jugoslavijo v tej zvezi.

Naslednja stopnja je bila v mobilizaciji tako imenovane »ameriške stranke«, ki je svojstven »lobi« v skoro vseh italijanskih strankah z izjemo komunistov, razburjanja Spadolinija in vladne krize.

Rezultat je porazen: očiten napad na suverenost italijanske republike z resnimi notranjimi političnimi in drugimi posledicami.

Zelo resno je politično vprašanje, saj realno ni drugačne alternative: ali obnoveitev sedanje koalicije, kar je izredno težko, ali mordačasne rešitve, ki pa se zaključijo z neizogibnimi predčasnimi volitvami. V vseh teh primerih bi prišlo do daljšega razdobja zelo šibke vlade, ali razdobja brez prave vlade.

Tudi za nas specifično, kot pripadnike slovenske narodnostne skupnosti, pomeni tak negativni razvoj vse negativne posledice kot za ostale državljane. Povrh pa bi se ustavil s takimi težavami prirediti in že tako negotov in kontradiktoren proces ustvarjanja globalnega zaščitnega zakona. Padec Craxijeve vlade lahko pomeni tudi konec sprejetih obvez, predčasne volitve pa bi v parlamentu zbrisale obsežno pripravljeno delo zasedanjem komisij, advicijami in podobnim.

V Rimu opozarjajo, da bo vladna kriza najbrž zelo dolga

Predsednik Cossiga bo danes posvetovanja za sestavo nove vlade

Craxi je imel dolgo in podrobno poročilo o dogodkih, ki so pripeljali do krize - Komunisti obžalujejo, da ni prišlo do razprave v parlamentu

RIM — Šef italijanske vlade Bettino Craxi je večer ob 12.30 odšel na Kvirinal k predsedniku republike Cossigi, kateremu je sporočil, da odstopa. Pred tem je imel v poslanski zbornici enourni poseg, v katerem je podrobno poročal o vseh dogodkih, do katerih je prišlo v zadnjih dneh od ugrabitve italijanske ladje Achille Lauro, do preusmeritve egiptovskega letala v oporišče NATO na Siciliji, do aretacije štirih teroristov ter odhoda palestinskega voditelja Abu Abasa. Craxi je bil v svojem poročilu zelo natančen, kar so mu priznali predstavniki vseh strank, vključno s komunistično opozicijo. Kar zadeva odhod Abu Abasa, je Craxi poudaril, da je slednji imel iraški diplomatski potni list in da ga italijanske oblasti, ki so hotele spoštovati mednarodne pravne predpise, niso mogle aretirati, kljub grobim pritiskom, ki jih je italijanska vlada tokrat bila deležna s strani svojih najtesnejših zaveznikov, Združenih držav.

Predsednik vlade je poudaril, da nihče ne more in sme dvomiti v italijansko odločnost v borbi zoper terorizem, saj je Italija dokazala, da mu zna biti kos, vendar ne more pristati na kršenje svoje suverenosti in svojega ugleda. Zaskrbljujoče je bil tudi tisti del njegovega poročila, v katerem je poročal o dogodkih na letališču v Sigonelli, kjer bi skoraj prišlo do oboroženega spopada med karabinjerji in člani posebnih ameriških oddelkov, ki so hoteli štiri teroriste in vse

člane egiptovskega letala kratko malo takoj prepeljati v Združene države, kot je pač ukazal predsednik Reagan. Prav tako zaskrbljujoči so nenadzorovani in v bistvu protizakoniti leti ameriških vojaških letal nad italijanskim ozemljem.

Kakorkoli že, vladna kriza je odprta: odstop republikanskih ministrov, potem ko se je Spadolini popolnoma opredelil za ameriško stališče je neizbežno pripeljal do odstopa celotne vlade, prav v trenutku, ko je Italiji potrebna vlada. Predsednik Cossiga bo že danes začel s posvetovanji, prvimi odkar je bil izvoljen za državnega poglavarja. Najprej bo sprejel nekdanje predsednike republike Saragata, Leoneja in Pertinijem, zatem še predsednika senata in poslanske zbornice, v soboto pa bodo na vrsti stranke: najprej KD, za njo KPI in PSI. Rešitev krize ne bo lahka, vendar politični opazovalci v Rimu napovedujejo kot edino rešitev sestavo nove vlade z isto koalicijo kot doslej.

Naj omenimo še, da je KPI ugodno ocenila poročilo predsednika vlade, še zlasti zaradi njegove temeljite obnove dogodkov. Prav tako ugodno ocenjuje KPI zadržanje vlade v zadevi »A. Lauro«. Bolj kritični so pa komunisti glede dejstva, da je vlada odstopila ne da bi prej prišlo do parlamentarne razprave. KD se je očitno hotela izogniti razpravi, da ne bi prišlo na dan razprtije v petstrankarski koaliciji, kar bi kasneje otežkočilo sestavo vlade, ki bi jo podpirala ista koalicija.

Biasutti o Slovencih

TRST — Predsednik deželnega odbora Biasutti je včeraj reviziral svoja dvomna in omejevalna stališča do slovenske manjšine, ki jih je iznesel v programu nove deželne vlade. Biasutti je podčrtal, da se bo dežela prizadevala in poslegla pri rimski vladi za odobritev uravnotežene zaščite za Slovence v Italiji.

Predsednik dežele je tako dejansko sprejel hude kritike, ki so mu jih v sredo izrekli Štoka (SSK) in komunistična svetovalca Iskra in Tonel ter s tem osvojil dosedanja deželna stališča o tej problematiki. Deželni svet je medtem z večino glasov sprejel program nove uprave.

NA 3. STRANI

Sodstvo končalo zasliševanje prič na potniški ladji »Achille Lauro«

Jugoslavija o Abu Abasu

BEOGRAD — Na vprašanje tujih dopisnikov o ameriški zahtevi za izročitev Mohameda Al Abasa znanega pod imenom Abu Abas je uradni predstavnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Željko Jeglič včeraj na redni tiskovni konferenci izjavil:

»Ob obravnavi ameriške zahteve za priprtje in izročitev Mohameda El Abasa, ki smo jo prejeli prek ameriške note 12. oktobra, so naši pristojni organi ugotovili, da je pravno neutemeljena.

Mohamed El Abas je član izvršnega komiteja PLO, ki jo Jugoslavija priznava kot edino zakonito predstavnicu palestinskega ljudstva in kot tak uživa diplomatsko imuniteto. Mohamed El Abas je sodeloval na pogajanjih v zvezi z ugrabljeno italijansko ladjo, ki so se uspešno končala.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

GENOVA, WASHINGTON — Italijanska potniška ladja »Achille Lauro« je sinoči izplula iz Genove na novo križarjenje po Sredozemlju. Sodniki iz Genove in Sirakuz so zaključili prvi krog zaslišanja članov posadke in potnikov, da bi razjasnili vse podrobnosti ugrabitve italijanske potniške ladje in umor 69-letnega ameriškega državljana židovskega rodu Leona Klinghofferja. Včerajšnja avtopsijska Klinghofferjevih posmrtnih ostankov je v Rimu nesporno dokazala, da je bil nesrečni potnik ladje »Achille Lauro« ubit s strelom v glavo in hrbet.

Sklepnemu zaslišanju so se včeraj pridružili tudi agenti FBI. Američani pa že zahtevajo, da bi lahko zaslišali poveljnika ladje Gerarda de Rose. Kljub zapletom, ki so jih povzročili z ugrabitvijo in preusmeritvijo egiptovskega potniškega letala na Sicilijo, Američani nadaljujejo svojo gonjo proti Italiji, ker je pustila palestinskega voditelja Abasa na prostost. V zadnjih urah pa v Reaganovi administraciji že pričinja prevladovati prepričanje, da je treba polemiko nekoliko umiriti. Že predvčerajšnjim je to po poskrbel državni tajnik Shultz, včeraj pa se je oglasila tudi Bela hiša,

ki vztraja na svojih pozicijah, obenem pa poudarja »neomajno zavezništvo« Amerike do »prijateljske Italije«.

Ameriško časopisje pa je gluho na ta prva znamenja odpiranja, saj skoraj dosledno obsoja zadržanje Craxijeve vlade in ne skriva zadovoljstva, da je ob tem vprašanju italijanska vlada tudi padla. Bolj trezni ameriški opazovalci, predvsem v krogih Kongresa pa navajajo škodo, ki jo je utrpela ameriška zunanja politika.

Egiptovski predsednik Mubarak je že stopil v stik z EGS, ki jo poziva na večjo aktivnost, saj so zadnji dogodki namenoma zavrlj bližnjevzhodni mirovni proces, ki bi ga moralo sprožiti jordanško - palestinsko dogovarjanje.

Ogorčenje ob napovedanem zaprtju rafinerije Aquila

NA 4. STRANI

Obnovljen Kulturni dom na Proseku

Sinoči je bilo na Proseku slavnostno odprtje obnovljene dvorane Kulturnega doma na Proseku. Bil je to praznik za prebivalce Proseka in Kontovela in hkrati praznik vseh Slovencev, saj smo za nas in našo kulturo odprli lep in prijeten dom. Odprli smo ga z delom in žrtvami prebivalcev dveh slovenskih vasi.

Kot je v svojem slavnostnem govoru poudaril predsednik zadruge Kulturni dom Prosek - Kontovel Milan Čuk, je del sredstev za obnovo dežela Furlanija - Julijska krajina dodelila Kraški gorski skupnosti kot protivrednost za razlašeno zemljo; zemljo, ki je bila slovenska. Zato je ta dom toliko bolj naš in prepričani smo, da ga bodo prebivalci s Proseka in Kontovela uporabljali tako, da se bosta v njem utrjevala slovenska zavest in ponos. Vsaka hiša je za človeka načrt in obveza za jutri.

Dvojezični pouk v ospredju mednarodnega seminarja o vzgoji

MARJAN KEMPERLE

LJUBLJANA — Izredno kakovostna in množična udeležba strokovnjakov iz sedemnajstih držav, izmenjave izkušenj, primerjava in globlja razprava o posameznih vprašanjih ter konkretna analiza praktičnih izkušenj na področju vzgojnega izobraževanja v štirih državah, to so dejavniki, ki so po mnenju ravnatelja ljubljanskega inštituta za manjšinska vprašanja Silva Devčeta, bistveno prispevali k uspehu tridnevnega mednarodnega seminarja o vzgoji in večkulturnih družbah, ki se je zaključil sinoči v Ljubljani. Na seminarju je prišla do izraza vse večja pozornost do manjšinskega vprašanja, a tudi spoznanje, da bo na tem področju težko doseči večje uspehe brez doprinosa večin-

skih skupnosti. Manjšinsko vprašanje ostaja skratka vse bolj vprašanje večinskega naroda. Medtem ko sta bila dva dni mednarodnega seminarja posvečena prvenstveno pregledu in primerjanju različnih sistemov dvojezičnega pouka, je bil v tretjem, sklepnem dnevu seminarja govor o otroku in njegovem dojemljanju dvojezičnega pouka oziroma o vplivu dvojezičnega izobraževanja na otrokov razvoj.

Teoretsko podlago temu nadvse kompleksnemu pojavu je prispeval ravnatelj kanadskega nacionalnega jezikoslovnega oddelka James Cummins. Predavatelj je zavrnil tezo o slabih učbenikih dvojezičnega pouka oziroma učenja dveh jezikov na otroke. »Ta teza je postala s časom že pravi

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vsestranska večja dinamičnost novega vodstva SZ Moskva uradno predlagala Londonu ločena pogajanja o jedrskem orožju

MOSKVA — Novo sovjetsko vodstvo nadaljuje s pospešenim ritmom s svojimi pobudami tako na mednarodni kot na notranji ravni. Včeraj je iz Moskve prispelo v London pismo, v katerem glavni tajnik KPSZ Mihail Gorbačov uradno predlaga Veliki Britaniji ločena in neposredna pogajanja o zajetivni jedrskega oboroževanja. Gre za predlog, ki ga je sovjetski prvak iznesel že pred dve tedna med svojim obiskom v Parizu in ki je bil naslovljen tudi na Francijo, poleg Velike Britanije edino zahodnoevropsko državo, ki razpolaga s samostojnim jedrskim orožjem.

Kot znano, je francoski predsednik François Mitterrand takoj zavrnil sovjetski predlog, ki ne priznava francoski »force de frappe« strateškega pomena (pač pa samo evropski) in ki ni bil iznešen v okviru globalnih pogajanj za svetovno jedrsko razoro-

žitev, za katero se že več let ogreva Pariz. Podobno je stališče, na katero se je že postavila vlada Thatcherjeve, čeprav je njena utemeljitev rahlo drugačna. Velika Britanija meni, da bi vprašanje svoje samostojne jedrske oborožitve lahko postavila na dnevni red samo v primeru, ko bi se SZ in ZDA pogodile za bistveno zmanjšanje svojih arzenalov. Mimo tega pa je Margaret Thatcher, ki se zdaj mudi na vrhu Commonwealtha na Bahamskem otočju, izrazila nejevoljo, da je Gorbačov iznesel v Parizu predlog, ki zadeva Veliko Britanijo, ne da bi slednjo predhodno obvestil.

Toda v Moskvi dajejo velik poudarek predvsem tistemu delu razorožitvene pobude Gorbačova, ki predlaga, naj bi velesili zmanjšali za polovico svoje strateške (medcelinske) jedrske arzenale in naj bi se odpovedali oboroževalni tekmi v vesolju, kar de-

jansko pomeni, naj bi ZDA zamrznila svojo strateško obrambno pobudo, bolje znano kot »vojna zvezda«. Moskovska Pravda je včeraj obširno pisala o ugodnih odmevih, na katere naj bi po svetu naleteli predlogi Moskve. Upirali naj bi se jim samo »sovražniki mednarodnega sodelovanja«, ki naj bi bili posebno močni v ZDA. Glasilo KPSZ vsekakor izraža upanje, da bo novembrsko srečanje med Reaganom in Gorbačovom obrodilo dobre sadove tudi na tem področju.

Moskovski dnevnik pa v svoji včerajšnji številki s poudarkom poroča tudi o treh dokumentih notranjepolitičnega značaja, ki jih je v tšek sprejel plenum CK KPSZ. Gre za osnutke novega partijskega programa, sprememb statuta KP in razvojnih načrtov SZ do leta 1990 oz. 2000, ki bi jih morali sprejeti na kongresu partije prihodnjega februarja.

Ob obletnici deklaracije o dekolonizaciji Sporočilo M. Planinc predsedniku OZN

BEOGRAD — Predsednica ZIS Milka Planinc je poslala predsedniku generalne skupščine OZN sporočilo ob 25. obletnici deklaracije o dekolonizaciji. V njem je med drugim zapisala, da pomeni deklaracija zgodovinsko dejanje, ki je bila močna vzpodbuda narodom pod kolonialno prevlado, da so vztrajali v svojem upravičenem boju za svobodo in neodvisnost.

Svetovna organizacija je v 40-letnem delovanju največje rezultate dosegla prav pri osvobajanju in uveljavljanju narodov. Zaradi uspešnega izida tega zgodovinskega procesa, v katerem je veliko število na novo osvobojenih narodov in držav zavzelo enakopravno mesto v mednarodni skupnosti, so Združeni narodi skoraj popolnoma uresničili načela svoje univerzalnosti.

Kljub vsem tem dosežkom se nadaljujejo žilavi poskusi, da bi v ne-

katerih delih sveta z uporabo najbolj grobe sile obdržali odnose prevlade izkoriščanja in rasnega razlikovanja. Zaradi take politike je danes Jug Afrike eno najresnejših križnih žarišč. Zato je prednostna naloga sprejemanje konkretnih ukrepov ob uporabi sankcij, ki so predvidene z listino OZN.

Prav tako je potrebno nadaljnje angažiranje svetovne organizacije, da narodi nesamoupravnih ozemelj ne glede na številnost in gospodarsko moč uresničijo nevsiljivo pravico do samoodločbe. V skladu z načeli politike neuvrščenosti in tradicijo lastnega boja za svobodo in neodvisnost bo Jugoslavija tako kot do zdaj dosledno prispevala k odpravi ostankov kolonializma v svetu, odpravi apartheida in popolni uveljavitvi deklaracije o dekolonizaciji, je med drugim še zapisala Milka Planinc. (dd)

Ugodnejši izvoz SFRJ v Italijo

BEOGRAD — Jugoslovanski izvoz v Italijo od začetka leta do konca septembra je bil vreden 652,8 milijona dolarjev, kar je 6,9 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Uvoz se je v tem času povečal za 13,2 odstotka in je dosegel 699,4 milijona dolarjev.

Hitro povečanje prodaje jugoslovanskih izdelkov v Italijo v minulih nekaj letih je bilo mogoče predvsem zaradi večjega deleža tehnološko - zahtevnejših gotovih izdelkov in zmanjšanja prodaje surovin. Leta 1984 se je izvoz v Italijo, ki je tretja zunanjetrgovinska partnerka Jugoslavije, povečal v primerjavi z letom prej za 30 odstotkov.

Gospodarstveniki opozarjajo, da se zapiranje tržišča EGS vedno bolj odraža tudi na jugoslovanski izvoz v Italijo. Pogostejše so tudi zahteve italijanskih konkurenčnih družb, da jugoslovanski izvozniki sami omejijo količino izvoza ne glede na ugodnejše jugoslovanske ocene. (dd)

Nadaljnjih 7 aretacij zaradi »zadeve Marino«

PALERMO — Palermsko sodstvo je izdalo še sedem zapornih nalogov v zvezi z »zadevo Marino«. Za zapa-hi so se tako znašli zaradi smrti Salvatoreja Marina med zasliševanjem na palermski kvesturi kapetan karabinjerjev Gennaro Scala in njegova sodelavca, podčastnika Cesare Scania in Damiano Leccadito, ki so prisostvovali Marinovemu zasliševanju. Isti ukrep je doletel tudi bivšega načelnika palermskega letedečega oddelka Francesca Pellegrina ter policijske agente Giovannija Melia, Angela Bellonejo in Livia di Lanna.

Razen treh karabinjerjev, ki so jih zaprl v rimski vojaški zapor Forte Boccea, so se ostali pridružili 11 obtožencem, ki že sedijo zaradi »zadeve Marino« v zaporu Santa Maria

Capua Vetere. Prav zaslišanje teh 11 obtožencev je po vsem sodeč sprožilo sedanje zaporne naloge.

Tako kapetan Scala kot načelnik letedečega oddelka Pellegrino nista ob začetku afere prejela sodnih pozivov, saj je prevladalo prepričanje, da nista vpletena v Marinovo smrt, njun položaj se je sedaj poslabšal, med drugim ju tudi obtožujejo, da sta skušala baje prikriti vso zadevo.

Vzporedno s preiskavo o »zadevi Marino« pa se sodstvo ukvarja tudi z agentom Natalejem Mondom, ki ga obtožujejo, da je bil povezan z razpečevalci mamil. Njegovi kolegi zatrjujejo, da so mu to ukazali nadrejeni, trditve je potrdila tudi vdova podkvestorja Cassaraja, za sodnika pa je Mondo prekoračil dana pooblastila.

Nobelova nagrada pisatelju Simonu

STOCKHOLM — Francoski pisatelj Claude Simon je zmagovalac letošnje Nobelove nagrade za literaturo. Uradno vest o podelitvi nagrade za literaturo so včeraj v Stockholmu objavili ugledni člani Kraljeve akademije, ki je v prejšnjih dneh že izbrala dobitnike prestižnega priznanja za fiziko, kemijo, medicino in ekonomijo, medtem ko Nobelovo nagrado za mir podeljuje drug odbor, ki se je sestal v Oslu.

Švedska akademija je podelitev nagrade za literaturo Claudiu Simonu, ki so ga izbrali med desetimi kandidati iz vsega sveta, sklenila na osnovi ocene vsebinske in umetniške vrednosti pisateljevega ustvarjalnega dela. V uradni motivaciji o podelitvi nagrade je namreč rečeno, da Simon v svojih romanih »prizadeja opisuje človeško stanje z ustvarjalno žilo pesnika in obenem slikarja, združeno z globoko zavestjo današnjega časa«.

Claude Simon je za podelitev visokega priznanja izvedel preko radijskega sprejemnika na domu v kraju Salses, v zahodnih Pirenejih, kjer živi skupaj z ženo. Novinarjem, ki so želeli vedeti, kakšni so njegovi občutki ob prejemu nagrade, je po telefonu odgovoril, da zaenkrat ne želi dati nobene izjave.

● Jugoslavija o Abu Abasu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Jugoslovanska stran je včeraj do-dolne negativno odgovorila na noto ZDA.

SFRJ je tudi tokrat postopala po enakih načelih, kakršna je dosledno izvajala v svoji zunanji politiki.

Mohamed Al Abas je po odhodu iz Italije potoval skozi Jugoslavijo.

Na dodatno vprašanje dopisnika Reutarja, ali predstavnik zveznega sekretariata lahko pove, kam je Abas odpotoval, je Željko Jeglič rekel, da vsak tuji državljan lahko zapusti Jugoslavijo, kakor hoče in gre, kamor hoče.

Kaj lahko poveste o nedavnem obisku ameriške letalonosilke Saratoga v dubrovniškem pristanišču? — je bilo eno izmed vprašanj, na katero je Željko Jeglič odgovoril:

»Ameriška letalonosilka Saratoga je bila na obisku — na podlagi zahteve za rutinski obisk, ki so nam jo poslali z noto ameriškega veleposlaništva 2. avgusta, naša stran pa je dala odobritev 18. septembra — v Dubrovniku od 11. do 14. oktobra letos. Ameriška stran je dala trdna zagotovila pristojnim jugoslovanskim

oblastem, da ladja »Saratoga« pred in po prihodu ne bo sodelovala v nikakršnih vojaških oziroma manevrskih akcijah. Kljub danim obljubam in našim pričakovanjem je letalonosilka »Saratoga« vplula v dubrovniško pristanišče neposredno po sodelovanju v znani akciji prestrejanja egiptovskega letala, zaradi česar smo pri ameriški vladi vložili demarš.«

Na vprašanje o sestanku delovne skupine za sodelovanje med jugoslavijo in EGS je predstavnik zveznega sekretariata sporočil, da je bilo v Beogradu od 14. do 16. oktobra zasedanje delovne skupine Jugoslavije in EGS posvečeno konkretizaciji ukrepov in akcij za uresničevanje sklepa sveta za sodelovanje med SFRJ in EGS, ki je bil junija letos v Luksemburgu na ravni zunanjih ministrov ter pripravi obeh strani za bližnja pogajanja o obnovitvi trgovinskega dela sporazuma o sodelovanju in sklenitvi drugega finančnega protokola.

Ob koncu zasedanja so podpisali spomenico, ki odraža visoko stopnjo medsebojnega sodelovanja na vrsti področij in vsebuje konkretne korake za uresničevanje sprejetih odločitev sveta o sodelovanju. (dd)

● Dvojezični pouk v ospredju

NADALJEVANJE S 1. STRANI

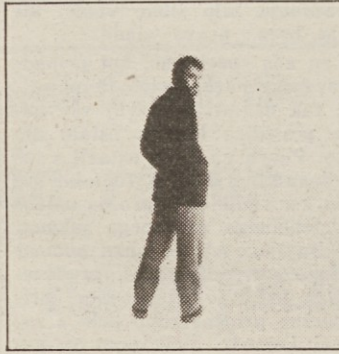
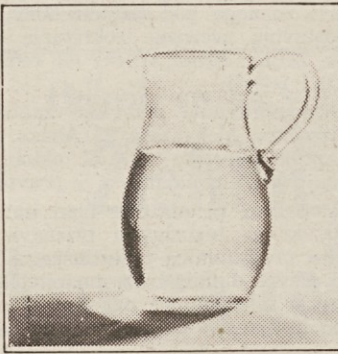
mit, ki pa nima nobene znanstvene osnove«, je dejal profesor Cummins. Raziskave namreč kažejo, da dvojezičnost ne učinkuje negativno na razvoj otrok, nasprotno. »Dvojezični otrok« je po svojih miselnih sposobnostih še v prednostnem položaju v primerjavi z »monolingvalnimi otroki«. Res je sicer, da nekateri izsledki opozarjajo na slabši intelektualni razvoj dvojezičnih otrok, te raziskave pa zadevajo izključno manjšinske skupnosti v procesu globoke asimilacije (splošna tendenca družbenega okolja je pritisk, da bi se manjšinski otroci sramovali materinega jezika). Take raziskave so večinoma nepopolne, saj le slikajo določeno stanje, ne raziskujejo pa vzrokov, ki so privedli do teh negativnih učinkov.

Uspeh dvojezičnega pouka je torej odvisen ne le od vzgojno - izobraževalnih sistemov in programov, temveč od širšega okolja, v katerem po-

teka od odnosa med večinsko in manjšinsko skupnostjo in od pozornosti, ki jo večinska skupnost posveča razvoju manjšine. Obe skupnosti morata razumeti, da gre v tem primeru za pozitiven aspekt vzgoje in izobraževanja, ki daje posameznikom in družbi nove možnosti za obojestranski razvoj. Profesorica Inka Štrukelj se je zaustavila pri vprašanju dvojezične in dvokulturne vzgoje in njegovih perspektivah. Poudarila je, da je dvojezična vzgoja pomembna za razvoj manjšine. Treba jo je obogatiti s spoznanji na kulturnem in drugih področjih, sprejeti pa jo mora tudi večinska skupnost.

Popoldanski del je sklenil slovenski pesnik Ciril Zlobec s svojim dialektičnim razmišljanjem o enotnosti v različnosti. Seminar se je zaključil sinoči s sprejemom, ki sta ga za udeležence priredila predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj in ljubljanski župan Tina Tomlje.

SPREJELI SMO IZZIV SPREMEMBE! SPREJEMITE GA ŠE VI!

Danes smo takšni, kot ste nas lahko spoznali preko oglasov v dnevnikih in revijah, iz pripovedovanja drugih ali na osnovi neposrednega sodelovanja. Na vprašanja zastavljena v oglasih in pogovorih smo in še odgovarjamo s preprosto mislijo »SO LJUDJE, KI TO ZNAJO! SMELT-ovi, NA PRIMER«.

Že jutri želimo doseči več. Pri gradnji objektov vseh vrst, od tovarn do bolnic, doma in v svetu smo si zastavili zahtevne cilje. Vgradili smo jih v naše razvojne plane. Izvedli obsežno reorganizacijo, sprejeli nove strokovnjake in prepričani smo, da bomo odslej še bolje sodelovali z investitorji, dobavitelji opreme, nosilci tehnologije, izvajalci gradbenih in montažnih del. Z vsemi torej, ki so skupaj z nami pripravljeni sprejeti izziv sprememb. Spremembe, ki pomeni izgraditi objekt od ideje do njegovega tvornega delovanja v okolju.

OD ZAČETKOV DO POPOLNOSTI!

SMELT
global project management

Na včerajšnjem zasedanju deželnega sveta

Predsednik Biasutti revidiral svoja stališča do naše manjšine

TRST — Predsednik Biasutti je v včerajšnji repliki ob zaključku razprave o programu novega odbora revidiral omejevalna in dvoumna stališča o slovenski manjšini, ki jih je iznesel prejšnji teden na predstavitvi programa. V odgovor na ostre posege svetovalca Slovenske skupnosti Štroke, ki je grozil z odstopom svoje stranke iz sedanja večine in komunistov Tonela in Iskre, je Biasutti dejal, »da ni nobene zarote proti Slovincem in da bo dežela še dalje zahtevala in spodbujala centralno vladno v korist odobritve uravnovešene zaščitnega zakona.« Dežela je občutljiva do problemov slovenske manjšine, je še dodal predsednik, kot dokazujejo naša stališča na avdicijah s posebno senatno skupino in kot dokazujejo naši napori za finančno resanacijo osrednje slovenske kulturne ustanove v Italiji, Slovenskega stalnega gledališča. »Ni pa nobena skrivnost, da obstajajo med političnimi silami, ki podpirajo deželno vladno, različna mnenja in različna stališča do manjšinskega vprašanja,« je zaključil Biasutti, ki se je na pritisk SSK in KPI tako vrnil na svoja in Comellijeva stališča iz prejšnjih let. Upajmo, da ne gre za običajno prazno obvezo in da bo uprava res stvarno posegla pri vladi za pravično rešitev manjšinskega vprašanja, je med sejo komentiral načelnik komunističnih svetovalcev Pascolat, ki je včeraj edini med govorniki spet opozoril deželni odbor na trnovo in težavno pot zakonske zaščite Slovencev v parlamentu.

Biasutti je to svoje pojasnilo o Slovincih dopolnil še z dvema krajšima mislima o fojbah in o vprašanju meje med Italijo in Jugoslavijo, o katerem je v sredo obširno govoril svetovalec KPI Tonel. Glede fojbe je Biasutti dejal, da je bil med udeleženci spomladanske svetloščnosti, na kateri so nacionalistični skrajneži izžvižgali

tržaškega župana Richettija, ki je omenil sožitje in potrebo po sodelovanju med tukaj živječimi narodi. Tako proslavo bi morali prirediti pred dvajsetimi ali tridesetimi leti, je naglasil predsednik dežele, na letošnji svečanosti pa je marsikdo pogršel prisotnost slovenskih županov. Glede meje je Biasutti rekel, da v odboru ni prisoten nikakršen revanšistični duh, meje so pač take, kot smo jih podedovali od zgodovine, za katero nismo odgovorni, zato jih sprejemamo in si bomo, kot doslej prizadevali, da bodo čimbolj odprte.

Program nove deželne uprave so podprli svetovalci KD, PSI, PSDI, PRI, SSK in PLI, proti so bili komunisti, DP, melonarji in MSI, medtem ko sta se svetovalca Furlanskega gibanja presenetljivo vzdržala. Deželna kriza je torej mimo, odnosi med večinskimi partnerji pa vsekakor niso idilični, kot dokazuje včerajšnji poseg socialista Zanfagninija, ki je še zagovarjal »politiko ponostavljanja«. Svetovalec PSI, ki bo na prihodnjem kongresu skoraj gotovo izvoljen za novega deželnega tajnika svoje stranke, je dejal, da so glavni nosilci političnih dogajanj v državi in v deželi izključno KD, KPI in PSI. To Zanfagninijevo stališče je sprožilo glasno reakcijo republikanca Cerianija, ki je iz protesta zapustil sejno dvorano in se ni udeležil glasovanja o programu odbora. Že ta dogodek torej jasno dokazuje, da je šeststrankarska koalicija res prebrodila krizo po » aferi Vespasianov«, ni pa rešila bistvenega vprašanja notranjih odnosov in ravnotežja sil med socialisti in demokristjani na eni ter med ostalimi manjšimi strankami na drugi strani. O tem bo gotovo tekla beseda tudi na četrtkovem zasedanju deželnega sveta, ki ima na dnevnem redu odstop predsednika Manzona (PSI) in izvolitev njegovega naslednika liberalca Solimberga.

SANDOR TENCE

Vesti iz Vidma

Piergiorgio Bressani (KD) bo novi videmski župan

VIDEM — Konec meseca bodo v Vidmu izvolili novega župana. To bo sedanji poslanec Piergiorgio Bressani, demokristjan, ki bo tako nasledil pred petnajstimi dnevi umrlemu odvetniku Angelu Candoliniju. Poslanec Bressani se bo moral odpovedati poslanskemu mestu. Namesto njega pride v rimski parlament zastopnik katoliške kmečke organizacije Micolini. Bressani se seveda ne bo več potegoval za mesto v ustavnem sodišču, za vstop v katerega je imel veliko možnosti. Spoprijemati se bo moral z vsakdanjimi problemi upravljanja pomembne občine, kakršna je Videm.

V odboru bodo seveda še drugi demokristjani, socialisti (za podžupana bo potrjen prof. Tiburzio), ter republikanci. Socialdemokratov v videmskem občinskem svetu ni. Pravzaprav je le en predstavnik te stranke, ki pa se baje pripravlja na prestop k demokristjanom.

Poleg tega so v videmskem občinskem svetu še trije neodvisni izvoljeni na socialdemokratski listi. To so zastopniki zasebne televizijske postaje RDF, ki so v prejšnjem mandatu obdobju ostro in preko vse mere napadali tedanjega župana Candolinija in videmsko občinsko upravo. V Trstu se je RDF povezala z najbolj reakcionarnimi in nacionalistič-

nimi krogi Liste za Trst in iskala reklamo z ostro protislovensko gonjo ter večkrat prepustila ekran tudi odboru za obrambo italijanstva Trsta.

Sedaj je RDF kot televizijska postaja utihnila. Nahaja se v velikih finančnih težavah. Baje so nekateri videmski industrijci, ki so jo podpirali, umaknili svojo finančno podporo in se je postaja na mah znašla brez reklame in tudi brez podpor. (mw)

Na Pokrajini še niso porazdelili odborništev

VIDEM — Potem ko je že pred dnevi videmski pokrajinski svet izvolil predsednika in odbor, pa ni došlo še prišlo do porazdelitve resorjev posameznim odbornikom. V sredo se je namreč sestala nova pokrajinska uprava in porazdelitev odborniških mest odložila na današnji dan; stranke koalicije se namreč še niso sporazumele o vseh področjih, saj bo pred današnjim zasedanjem odbora potrebno še naknadno preverjanje med pokrajinskimi tajništvi strank večine.

V podjetju Zanussi manj delovnih mest in nič investicij

PORDENON — Število delovnih mest se je pri Zanussiju znižalo, nasprotno pa podjetje ni vložilo novih investicij: tako bi lahko sintetično stmrili oceno vsedravnega koordinacijskega odbora sindikalnih delegatov, ki je v sredo zasedal v Mestran; na njem so skupno s predstavniki vseh državnega tajništva kovinarjev ocenili prve štiri mesece upravljanja večnacionalne švedske družbe Electrolux, ki je prevzela večinski paket pordenonskega obrata. Sindikalno zasedanje v Mestran se je zaključilo s formalno zahtevo po sestanku — v čim krajšem času — z novim vodstvom obrata, ki se je že nejevoljno izrazilo o tej zahtevi (bila naj bi brezpredmetna).

Povedati je treba, da so se sindikati in vodstvo obrata že ob podpisu prvega sporazuma (25. maja) dogovorili, da bodo po štirih mesecih skupno ocenili razvojni načrt Zanussija; ta sanacijski načrt predvideva po eni strani drastično znižanje delovnih mest, po drugi pa obvezuje vodstvo podjetja za triletno obdobje investicij, v katerem bi moralo vložiti kar 3440 milijard lir. V tem štirimesečnem obdobju pa je vodstvo znižalo število delovnih mest, o investicijah pa ni nobenega znaka. Zaradi tega je sindikalna zveza zaskrbljena, njena zaskrbljenost pa je še večja, ker naj bi Evropska gospodarska skupnost sklenila, da ne bo odobrila finansiranja v višini 75 milijard lir, ki naj bi jih dežela F-JK dodelila Zanussiju.

VIDEM — Fakulteto za jezike na videmski univerzi bo odslej vodila prof. Luisa Conti Camaiora, ki poučuje angleški jezik in literaturo; zamenjala bo prof. Paola Zollija.

Pogovor s predsednikom SO Piran Dragom Žerjalom ob občinskem prazniku

Šibkejšemu nuditi ugodnejše pogoje

PIRAN — Ob piranskem občinskem prazniku (občina Piran praznuje 15. oktobra v spomin na dan, ko so leta 1944 ustanovili Mornariški odred Koper), smo se pogovarjali s predsednikom skupščine občine Piran Dragom Žerjalom in mu postavili več vprašanj o tem, kako ocenjuje aktualno družbenopolitično dogajanje v občini.

— Kako ocenjujete delovanje delegatskega sistema po skoraj štirih letih predsednikovanja?

»Mislim, da smo dosegli neke vrste mejo, po kateri ne moremo več bistveno izboljšati delegatskega dela. Lahko se še naprej trudimo, informiramo, izboljšujemo to in ono. V bistvu se mi zdi raven delegatskega dela, ne le samo zadnjih štirih let, ampak tudi osem, približno enaka. Višjo stopnjo lahko dosežemo le z novimi ukrepi, ki bi morali poseči predvsem v racionalizacijo nekaterih oblik delegatskega dela. V naši občini, ki šteje 16 tisoč prebivalcev imamo 13 skupnosti, za vse so potrebne številne delegacije. Ljudje se v tolikšnem številu porazgubijo. To pa že zavira razvoj delegatskega odločanja. Morali bi na primer doseči racionalizacijo pri organizaciji interesnih skupnosti...«

— V zadnjih letih je uspelo gospodarstvo v občini v veliki meri premagati slabosti, ki so ga pestile predvsem v letu 1982...

»To velja predvsem za pomorstvo — Splošno plovbo Piran in turizem. Tako v turizmu, kot v pomorstvu je čutili tudi prizadevanja in boljše delo delavcev teh ozdov, kar dokazujejo tudi primerjave s sorodnimi organizacijami v naši državi. Moram pa reči, da se v kmetijstvu ni veliko premaknilo, oziroma veliko manj, kot sem pričakoval. Odnosi

med zasebnimi kmetovalci in temeljno organizacijo kooperantov so se zmeraj taki, kot pred štirimi leti. Ves čas poslušam isto zgodbo. Droga bi morala na tem področju urejanja teh razmer veliko več narediti.«

— Naslednje srednjeročno obdobje bi morali pričakati bolj pripravljeni, z izdelanimi ustreznimi načrti, plani gospodarjenja...

»O srednjeročnem načrtovanju za obdobje 1986 - 1990 je bilo tokrat v naši občini kar veliko besed. Temeljni problem ostaja v tem, da je še zmeraj premalo stikov med občinskimi planerji in načrtovalci v posameznih organizacijah združenega dela. Do razhajanj je prišlo predvsem ob vprašanjih, kako izkoriščati prostor, ki je prav gotovo najdragocenejša kategorija naše občine. Menim, da bi bilo narobe, če bi v srednjeročnem in dolgoročne plane postavili nekatere odločitve, ki bi lahko kasneje ovirale razvoj. Posvsem lahko bi si v občini, zaradi novih spoznanj, o kateri stvari premislili, in bi nas pri razvoju ovirali prepodrobno napisani načrti. Končno pa vsi mislimo bolj ali manj podobno — dvomim, da bi si kdo v občini želel postavljati nebotičnike na zemljiščih, ki jih želijo zaščititi naravovarstveniki. Mislim, da bi morali živeti v sožitju z naravo, nobeno sožitje pa ni, če človeka izo-

liramo v mestu (Piranu, na primer) in naravo pustimo, da se razdivja. V resnici je naša občina turistično usmerjena in je uspešnost turističnega gospodarstva v veliki meri odvisna od števila postelj. Če to drži, potem moramo kar najhitreje sprejeti zazidalni načrt Portoroža (pa tudi zazidalni načrt Piranskih vrat, Strunjana...) in čim prej zgraditi nove turistične zmožljivosti...«

— Menite, da ni mogoče drugače povečati turističnega priliva, izkoristiti na primer, skrite rezerve? Kaj pa komunalna infrastruktura, ki je že zdaj cokla razvoja?

»Infrastrukturo bomo lahko gradili le vzporedno z novimi zmožljivostmi, sicer je ne bomo mogli dograditi. Če bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju uspeli dograditi kanalizacijski sistem in čistilno napravo, bo to največji uspeh v občini naslednjega srednjeročnega obdobja.«

— Kako v občini uresničujete zahteve po posebnih pravicah italijanske narodnosti. Sami pripadniki italijanske narodnosti pravijo, da gre v zadnjih letih za veliko premikov...

»Res se je v zadnjih desetih letih na tem področju veliko spremenilo in to na bolje. Toda zdi se mi, da vsi še zmeraj nismo spoznali prednosti, ki jih naši občini in vsaki narodnostno mešani regiji prinaša prisotnost dveh ali več narodov. Gre za možnosti, s katerimi bi lahko bistveno obogatili in oplemenitili naše življenje. Še zmeraj moramo pripadniki večinskega naroda storiti več, da bi življenje enega ob drugem resnično spremenili v skupno življenje, v resnično aktivno sožitje. Stara resnica je, da moramo šibkejšemu nuditi na startu ugodnejše pogoje, če resnično želimo nuditi obema enake možnosti, da prideta istočasno na cilj.«

Boris Šuligoj

HOTEL - RESTAVRACIJA

KRAS

PRI BOŽOTU

REPENTABOR 1

Tel. 227-113

OD DANES, 18. DO 30. OKTOBRA

DNEVI LOVSKE KUHINJE

NA IZBIRO VSE VRSTE SPECIALITET

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

124.

Poleti pa je tako opojno, da bi človeka bolela glava, če ni vaje tolike omame. Tu sijje sonce tako čudovito kakor skoraj nikjer na svetu — V tihih nočeh se še vedno utrta plamen iz zemlje, zaplove prek jarkov na travnike in proti gozdu, dokler naposled ne ugasne sam od sebe, kakor se je sam od sebe vžgal. To je plamen, ki razsvetljuje ravno zemljo, da lažni inženirji lahko merijo svet, ki so ga nekoč v davnih časih tako izmerili, da je revež dobil mnogo dela. In dokler bo tako, bodo ti lažni inženirji ob nočnem plamenu merili znova in delali pokoro — Še vedno boš, potujoč v tihih poletnih nočeh po teh samotnih krajih nenadoma zaslišal šepet pod košatim hrastom in zona te bo spreletela; ko pa prideš blizu, ne vidiš nikogar in šepet se je pomaknil bogve kam proti Muri ali proti gozdu. In tu gre naposled v tihih poletnih nočeh jok prek ravnine, od zahoda

na vzhod, se vijuga prek plotov, po cesti, prek njiv, prek jarkov; takrat se trgajo psi z verig in dreved, vsi v isto smer, besno tuleč za tem jokom, in človeka, ki bedi, spreleti groza, dokler jok ne zamre, narkar si nekam vdano reče: To noč je nekdo umrl.

In samo tu so lahko živeli dobri ljudje, kakor sta bila stara Koštrčeva, kakor je bila Korenova družina in kakor je bil dober konec koncev tudi sam Peter Koštrca. Ker tudi ta je storil ljudem, živčim ob teh jarkih, mnogo dobrega. Njegov spomin se bo obujal vse zimske večere, ko bodo ljudje posedali pri peči in se pogovarjali o nekdanjih lepih časih.

Nekoč... lahko bi se začela ta povest s to besedo, zakaj če bi kdo vprašal, ali danes ne žive več dobri ljudje, bi mu lahko odgovorili z nekim obotavljanjem: Morda še žive. Ako pa žive, tedaj gotovo tolčejo revščino v prelepih krajih ob Muri in sanjajo ob zimskih večerih o svetu, o katerem mislijo, da je tako bogat in kamor jih vleče s toliko silo — V širokem svetu pa že zdavnaj ni več dobrih ljudi; če pa so, so tako revni, da ne morejo izkazati svoje dobrote drugače, kakor da se sklonijo k prav tako revnim ljudem, kakršni so sami in jih pobožajo ali pa jim v težkih trenutkih izrečejo vsaj eno prijazno besedo; često je tudi to potrebno. Ali pa ohranijo zvestobo, ko so jo drugod že zdavnaj pozabili in zasovražili.

Nekoč... bi lahko rekli, je živela ljubezen, tista velika, vse odpuščajoča ljubezen, dovolj nežna, ka-

kor so nežne samo še južne sapice, kadar vejejo prek žitnega polja in tako opojna, kakor je opojen vonj divjega bezga v gozdovih okoli Mure.

Nekoč... je živela lepota. Kajpak v Koštrčevem domu. Lepota mlade ženske, lepota zemlje in lepota večernega neba; lepota, ki se je kosala z lepoto cvetočega travnika sredi maja.

Mnogo stvari je, ki so bile nekoč in jih dandanes ni več; umrle so, kakor so umrli dobri ljudje.

Ali pa niso umrle? Zakaj Koštrčeva Ana je vedno trdila, da lepe in dobre stvari nikdar ne umro. Morda je v tem nekaj resnice, zakaj pregrenko bi bilo življenje na svetu, če bi vedeli, da je umrla tista velika dobrot, ki je živela v Koštrčevem domu, da je umrla tista lepota, ki je živela v tem domu in na tem otoku. Pač pa bo menda res tako, kakor je trdila ista Koštrčeva Ana, ki je bila dobrosrčna in preprosta ženska, da se namreč vse stvari samo spremenijo.

Zakaj, glej, ni bilo več Korenove Marte, tiste čudovito lepe ženske, o kateri Ana ni mogla verjeti, da bi se izgubila v širokem svetu, kakor se vsak dan izgubi nešteto naših deklet, ki se jim dolgočasi v revnih kmečkih domovih in nekega dne skrivaj pobegnejo. Morda bo le res, da se je spremenila v lepoto; v lepoto večerne zarje zimskih ali pomladnih večerov, v lepoto cvetočih travnikov.

Do konca leta se bo žaveljska rafinerija spremenila v navadno skladišče Po vsej pokrajini ogorčenje nad usodo Aquile

Okrog 500 osebam grozi, da bodo s koncem leta ob delo, šibkemu tržaškemu gospodarstvu, da bo izgubilo še eno svojih pomembnih proizvodnih struktur, industrijski con pa, da bo zaprl vrata njen največji proizvodni obrat. To* so izredno hude posledice nepreklicne odločitve družbe Total, lastnice rafinerije nafte Aquila v Žavljah, ki jo je v sredo popoldne uradno sporočil pooblaščenj upravnik družbe Laporte. Z njo je seznanil upravo žaveljskega obrata, predsednika deželne odbora Biasutti in sindikalne organizacije ter se nemudoma vrnil v Milan. Za seboj je pustil zaprepanje in ogorčenje, ki se je večeraj še stopnjevalo v vseh tržaških političnih, gospodarskih in sindikalnih krogih.

Da je usoda čistilnice surove nafte v Žavljah na nitki, ni bila skrivnost, posebno ne za sindikalne organizacije, ki so se zlasti po krizi, v katero je zašla z letom 1982, trkale na številna vrata, da bi preprečile dolgo napovedano »racionalizacijo« obrata. Delavci in njihova sindikalna zastopništva namreč najbolj vedo, kaj ta izraz pomeni, vodstvo skupine Total pa ga je utemeljevalo z občutnim zmanjšanjem povpraševanja po čiščenju nafte, s preveliko zmogljivostjo tržaškega obrata in z nemogočo birokracijo, s katero se je moralo spopadati. Sindi-

kati so te utemeljitve redno zavračali, pred tremi leti pa je svoje stališče do problema zavzel tudi tržaški občinski svet, ki je soglasno sprejel resolucijo, s katero je občinski odbor obvezal, naj od družbe Total doseže konkretna zagotovila o prihodnosti rafinerije. V istem času je tudi pooblaščenj upravnik družbe zavrnil govorice o tem, da naj bi žaveljski obrat zaprl do konca letošnjega leta, češ da bi si s tem onemogočili oskrbo svojih strank v severovzhodni Italiji...

Od takrat so se duhovi nekoliko pomirili, uprava rafinerije pa je še pred poletjem samozavestno zavračala vztrajne glasove o krizi in postregla s podatki o lanskoletnem 20-

odstotnem povečanju obsega proizvodnje glede na leto 1983. Mnogo bolj skeptični so bili sindikati, ki so zaman skušali izsiliti od družbe natančen načrt o sanaciji obrata, ki bi ga lahko delno krili z deželnimi prispevki. Znak, da pri Totalu ni bilo nobene volje za rešitev nastalega položaja, pač pa odločenost za zaprtje obrata, ki je sicer edina rafinerija nafte v gornjem Jadranu. Total je namreč nadnacionalna družba, ki je že precej časa nazaj izbrala pot postopnega zapiranja predra- gih italijanskih čistilnic. Pred žaveljsko so podobno usodo v zadnjih letih doživele čistilnice v Bariju, Gaeti, La Spezii in drugod. Rafinerije so danes najbolj rentabilne na

kraju črpanja nafte, v državah proizvajalkah Bližnjega vzhoda in Afrike. Žaveljska čistilnica torej sodi v širši okvir splošnega omejevanja italijanske dejavnosti družbe Total, ki sledi svoji golj računici in se ne ozira na hud udarec, ki ga zadaja krajevnim gospodarstvom.

Od 540 tačas zaposlenih v rafineriji Aquila, naj bi jih po zaprtju, s 1. januarjem, obdržalo delo le še kakih 50, starejše delavce naj bi predčasno upokojili, večina pa bo ostala na cesti. Največjemu obratu v tržaški industrijski coni je namreč po skoraj pol stoletja delovanja usojeno postati obalno skladišče družbe Total. Rešitev, ki je Trst ne more sprejeti, saj pomeni časovno zadnji udarec za njegovo hudo razmajano gospodarsko strukturo in naraščajočo brezposelnost.

Predsednik deželnega sveta Biasutti je večeraj popoldne v odgovoru na razpravo o programskih izhodiščih novega odbora v deželnem svetu ponovil, kar je izjavil takoj, ko mu je pooblaščenj upravnik družbe Total sporočil nepreklicno odločitev o zaprtju rafinerije v Žavljah. Izrazil je izredno zaskrbljenost za posledice, ki bi jih odločitev lahko imela za vso proizvodno in zaposlitveno strukturo v pokrajini in dodal, da bo deželna uprava skrbno sledila razvoju dogodkov in — če bo potrebno — storila svoje za re-

Tržaški župan Richetti se je takoj, ko je izvedel za drastično odločitev družbe Total, povezal z deželno upravo, od katere pričakuje dodatnih elementov za oceno nastalega položaja. Pri tem župan opozarja, da je odločitev milo rečeno preuranjena in posebno huda za mesto, ki se začelja počasi usmerjati po poti težavne politike uravnovešenja in oživljanja svojega gospodarstva. Občinska uprava namerava tesno sodelovati z deželo in z rimsko vlado, da bi zagotovila ohranitev delovnih mest in preučila možne in vsaj delno nadomestne pobude.

šitev položaja, kakor je to že napravila v podobnih primerih.

Včeraj ob 15. uri je bila v rafineriji Aquila skupščina vseh zaposlenih, ki so se je udeležili tudi predstavniki pokrajinskih sindikalnih organizacij CGIL - CISL - UIL in na kateri so se dogovorili za takojšnje resno soočanje tako z vodstvom družbe kot z deželno upravo, predvsem na temo zaščite delovnih mest.

Pozno sinoči je tovarniški svet čistilnice Aquila napovedal za danes zjutraj štiri ure stavke. Delovni ciklus se vsekakor ne bo prekinil, ker bodo stavkali le delavci vmesne izmene.

Vlak miru in bratstva je sinoči odpeljal 270 udeležencev v Beograd

Z vlakom miru in bratstva so se sinoči odpeljali iz Kopra udeleženci izleta v Beograd, povezanega s proslavo obletnice osvoboditve Beograda. Štirje avtobusi so člane Tržaškega partizanskega pevskega zbora in njihove spremljevalce odpeljali iz Bazovice do Kopra, dva avtobusa s pevskimi zbori KD Vesna in člani folklorne skupine ŠD Mladina pa sta odpeljala iz Križa. 270 udeležencev je danes zjutraj prispelo v Beograd, kjer se bodo s svojim programom predstavili najprej mladi iz Križa, jutri pa bo imel svoj nastop Tržaški partizanski pevski zbor.

Odhod udeležencev vlaka miru in bratstva je potekel v redu, povratek pa je predviden za ponedeljek zjutraj prav tako z vlakom v Divačo, kjer bodo izletnike pričakali avtobusi in jih odpeljali domov.

● Sekcija KPI »G. Zoll« prireja jutri, ob 16. uri na svojem sedežu v Ul. Poniziana 14 javno zborovanje o finančnem zakonu.

● Tržaško združenje krvodajalcev prireja v nedeljo, 20. oktobra ob 10.30 v kongresni dvorani razstavišča pri Montebellu praznik, na katerem bodo izročili priznanja najbolj zaslužnim krvodajalcem naše pokrajine.

Pokrajinsko socialno skrbstvo predstavilo novo obliko socialne pomoči Z rejništvom se prizadetim otrokom nudi skladen razvoj s pomočjo druge družine

Problematika rejništva je že dalj časa v ospredju prizadevanj pokrajinskega odborništv za socialno skrbstvo in naj bi predstavljalo eno od prednostnih uslug, ki jih socialne službe v pokrajini lahko nudijo družinam, ki se nahajajo v najrazličnejših težavah.

Da bi to vrsto socialne usluge še bolj približali ljudem, se je pokrajinsko odborništv za socialno skrbstvo odločilo, da začne s široko kampanjo, s katero naj bi senzibilizirali javno mnenje in bi se nato za sodelovanje odločalo več družin kot doslej.

Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal odbornik za socialno skrbstvo Dario Locchi, se število prošenj za razne oblike socialnih pomoči stalno povečuje. Pri tem pa so javne uprave pri iskanju ustreznih rešitev zelo omejene. Največkrat gre za denarne pomoči socialno ogroženim starejšim občanom, problem pa se poveča, ko so v take težave vpleteni tudi otroci, ki najbolj občutijo težavnost položaja, v katerem se nahajajo številne družine.

Doslej najbolj pogosta oblika reševanja takih družin je bila namestitvev otrok v ustreznih zavodih. Tako je trenutno v tržaški pokrajini 118

otrok v raznih zavodih. Pri teh otrocih obstaja nevarnost, da se z dolгим bivanjem v zavodu, kjer je sicer poskrbljeno za prehrano, izobraževanje in zdravstvo, popolnoma čustveno odtujijo in kasneje niso sposobni za normalno vključitev v družbo.

Marsikatera od teh negativnih posledic bivanja v zavodih pa bi se dala preprečiti z ustreznim oddajenjem otrok v začasno rejništvo. S tem bi otroci imeli možnost, da živijo v normalni družinski skupnosti, poleg tega pa tak ukrep predvideva tudi stalne stike otroka z lastno družino in tudi stike rejniške družine z družino, kateri otrok pripada. Rejnik se mora namreč jasno zavedati, da je rejniška družina v bistvu za otroka le družina več, ne sme pa v nobenem primeru postati nova družina. Pri tej težki nalogi bo rejnikom stalo ob strani tudi pokrajinsko odborništv za socialno skrbstvo, ki bo v stalnem stiku z obema družinama in sledilo tudi razvoju otroka. Socialno skrbstvo bo poskrbelo tudi za vse potrebne nasvete ter za morebitne psihološke in socialne usluge tako za otroka kot za obe družini.

Poleg te pomoči pa pokrajinska uprava predvideva za rejniške dru-

žine tudi mesečna nadomestila v maksimalni višini 368.000 lir za posameznega varovanca, ki pa se lahko poveča za največ 30 odstotkov, kadar posebno zdravstveno stanje varovanca to predvideva. Znesek je lahko za 20 odstotkov nižji, kadar ena družina sprejme v rejništvo več otrok. Pokrajinska uprava pa nudi rejniškim družinam tudi zavarovalne police (bremenijo pokrajinsko upravo), ki zagotavljajo rejnikom in varovancu povrnitev morebitne škode tudi v primeru raznih nesreč.

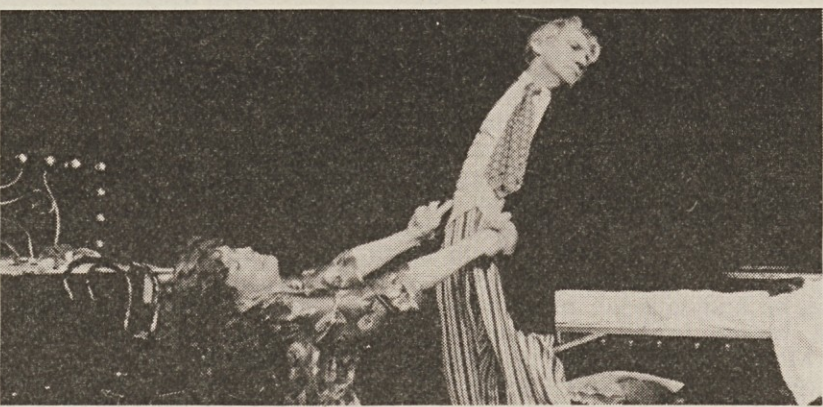
Za rejništvo se lahko odločijo družine, pari in tudi samske osebe z otroki ali brez njih. Dovolj je, da se zavedajo pomembnosti te vrste pomoči in da so psihično in materialno sposobni, da sprejmejo v varstvo tujega otroka. Rejništvo je časovno omejeno in lahko traja dalj časa (v primerih, ko so družine, iz katerih izhajajo varovanci, dalj časa brez možnosti za normalen razvoj lastnega otroka), kratek čas (le nekaj dni), za obdobje počitnic ali pa samo dnevno za nekaj ur na dan. V pokrajini je trenutno 12 otrok, ki so jih starši oddali sporazumno s socialnim skrbstvom v rejništvo, 6 otrok pa uživa le dnevno skrbstvo, ko so pri tujih družinah le čez dan.

Pred gostovanjem na Borštnikovem srečanju se SSG predstavi drevi kriškemu občinstvu

Z briljantno komedijo Ettorea Petrolinija Chicchignola gostuje Slovensko stalno gledališče drevi, ob 20.30 v Domu Albert Sirk v Križu. Gre za zadnjo predstavo Chicchignole na domačih tleh, saj bo naše gledališče že v ponedeljek, 21. oktobra, nastopilo prav s tem delom na 20. jubilejnim Borštnikovem srečanju v Mariboru.

Že spet si je torej Slovensko stalno gledališče izbralo za nastop v tekmovalnem delu festivala veselo in razigrano komedijo z upanjem, da bi ponovilo uspeh, ki so ga na lanskem srečanju doživeli »Deliteve« Piera Chiare in seveda posamezni igralci. Kot gotovo pomnite, je pred letom dni Silvij Kobal prejel Borštnikovo nagrado za dramsko igro, medtem ko so bile Bogdana Bratuž, Miranda Caharija in Mira Sardoč nagrajene za izredni dosežek ansambelske igre.

Po ponedeljkovem nastopu v Mariboru pričakujeta naše gledališčneke še dva odra, in sicer v torku v Slovenski Bistrici, kjer je SSG stalen gost in bo letos nastopilo že petič zapored, v sredo pa bo odigralo

Bogdana Bratuževa in Silvij Kobal v »Chicchignoli«

Chicchignola še v Velenju.

Chicchignola je sila preprosta zgodba o dveh parih z verižnim varanjem, vendar prepletena z domisljami, ironijo in krutimi resnicami. Skratka komedija, ki zagotavlja gledalcu dve urici veselega sproščene- ga razpoloženja, kar v teh časih, res ni malo.

Režiser predstave je Mario Uršič, igralci pa Silvij Kobal, Miranda Ca-

harija, Mira Sardoč, Adrijan Rustja, Bogdana Bratuž, Alojz Milič in pianist Aleksander Rojc, ki na klavir vseskozi spremlja dogajanja na odru. Originalno glasbo je napisal Giampaolo Coral, kostume si je omislila Marija Vidau, varietsko sceno pa Meta Hočevar.

Pol ure pred predstavo bodo v Domu Albert Sirk odprli tudi razstavo Marije Vidau.

Župan Švab na zasedanju ANCI v Bariju

Župan Švab in podžupan Pečenik sta se udeležila vsedržavnega zasedanja Združenja italijanskih občin ANCI, ki poteka v Bariju od 16. do 19. oktobra.

Včeraj, po otvoritvi zbora, je župan Švab posegel v zvezi s problemom globalne zaščite slovenske manjšine v Italiji. Njegovemu posegu so prisotni sledili s posebnim zanimanjem.

Predsednik ANCI sen. Triglia se je zahvalil županu Švabu za poseg in ga iskreno pozdravil tudi v imenu prisotnih kot predstavnika občin Dolina in slovenske manjšine v Italiji.

Izletniki Kmečke zveze odpotujejo v Brežice

V soboto odpotujejo izletniki Kmečke zveze na dvodnevni izlet v Brežice in okolico. Avtobus bo odpotoval iz Sesslana (avtobusna postaja) ob 6.25, Nabrežine (izpred gostilne Silvester) ob 6.30, s Proseka (avtobusna postaja na Kržadi) ob 6.40, izpred sodišča v Trstu ob 7. uri in z Opčin (Prosvetni dom) ob 7.20. Izletniki se bodo nato odpeljali mimo Ljubljane v Brežice. Ogledali si bodo kmetije, usmerjene v mlečno proizvodnjo, sadjarsko razstavo, Posavski muzej in druge zanimivosti. V nedeljo si bodo ogledali vrtnarije, cvetje, pitališče bikcev »Gruda«, grad v Mokricah in Kostanjevski grad z galerijskimi zbirkami, in se nato vrnili v Trst.

Razpis natečaja za študijske podpore višješolcem

Javne ustanove za pomoč in dobrodelnost so razpisale natečaj za 24 študijskih podpor v znesku 500 tisoč lir vsaka, ki jih je dal na voljo Sklad »Babette Wallmann« za dijake tržaških višjih srednjih šol.

Za dostavo prošenj, katere rok bo potekal 19. oktobra letos, in za vsa pojasnila, se lahko zainteresirani obrnejo na socialno službo Javnih ustanov za pomoč in dobrodelstvo II. PP. A. B. v pritličju stavbe v Ul. Pascoli 31, vsak dan od 8. do 13. ure, ali na tajništva posameznih ustanov.

Pred ponedeljkovo sejo občinskega sveta Stališči KPI in SSK o položaju v Nabrežini

V ponedeljek se bo v Nabrežini spet sestel devinsko - nabrežinski občinski svet, da izvoli župana in novo upravo. V zvezi s političnim položajem v občini smo včeraj prejeli tiskovni sporočilo občinskih sekcij Slovenske skupnosti in KPI, ki ju objavljamo.

V sredo se je sestalo tajništvo devinsko - nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti. Na seji so proučili nastali položaj na občini po ponedeljkovi seji občinskega sveta.

Po odločitvi izvolitve novega župana in občinskega odbora je PSI ponavabila predstavnike SSK na razgovor.

Pred sporazumom v miljski občini?

V sredo zvečer sta se v Miljah srečali delegaciji Liste Frausin in PSI, ki sta po sestanku izdali skupno tiskovno sporočilo (podpisnika Bordon in Rossini). V sporočilu je rečeno, da obstajajo še nekatera različna gledanja na politični položaj v občini, obe strani pa soglašata, da je treba čimprej izvoliti stabilno in večinsko občinsko upravo. S tem v zvezi sta na predlog PSI delegaciji poverili dosedanjemu županu Bordonu, kot načelniku nove večine, da pripravi programski osnutek za novo zavezanost, ki bi zagotavljalo enako dostojanstvo vsem partnerjem, v koaliciji. Obe delegaciji sta bili tudi mnenja, da je treba soočanje med Listo Frausin in med socialisti razširiti tudi na socialdemokrate in republikance.

Iz tiskovnega sporočila, kot vidimo, jasno izhaja, da je po »afri Derine« prišlo do razjasnitve odnosov med komunisti in socialisti, kar daje upati, da bo v zelo kratkem času prišlo do sporazuma za izvolitev nove miljske uprave z županom Bordonom. Tudi v Miljah se bo občinski svet sestel v ponedeljek zvečer.

Na srečanju, do katerega je prišlo v torek, so socialistični predstavniki jasno povedali, da ne nameravajo pristopiti k obnovitvi dosedanje domače uprave. Spriču novonastalega položaja je tajništvo občinske sekcije SSK sklenilo, da skliče danes sejo širšega odbora.

Devinsko - nabrežinski komunisti pa so nam poslali naslednje sporočilo: »Občinska sekcija KPI Enrico Beringuer je zvedela, da je socialistična sekcija PSI na torkovem srečanju s SSK napovedala, da ne namerava skleniti sporazuma za potrditev dosedanje napredne domače uprave. KPI smatra, da je to stališče PSI nerazumljivo in zelo hudo, ker odpira pot krhki koaliciji, ki ne bi zajamčila občini stabilne in veljavne uprave, kar je značilnost petstranske politične formule. Taka rešitev bi poleg tega tudi odprla pot vključevanju Liste za

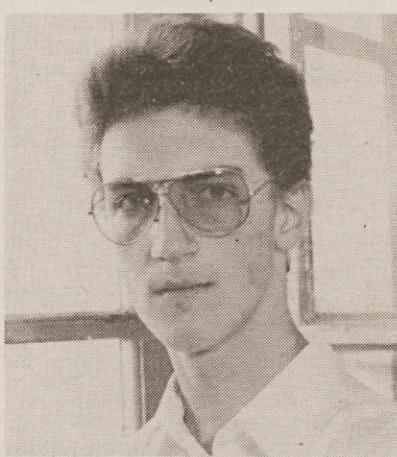
Trst v novo koalicijo, to se pravi odkrite desničarske in nacionalistične sile, kar bi povzročilo veliko škodo in ustvarilo velike ovire tako za enakopravno in ustvarjalno sožitje med Slovenci in Italijani v občini kot za samo demokratično življenje v Devinu-Nabrežini.

Zato je pričakovati, da bo devinsko - nabrežinska sekcija SSK zavrnila take predloge in tako tudi sama prispevala, da bodo socialisti revidirali to nesprejemljivo stališče, ki bi privedlo do izvolitve uprave, v kateri bi prevladovala sredinske in desničarske komponente.

● Jutri in v nedeljo bo strokovno osebje Mestnega muzeja poskrbelo za voden obisk gradu Sv. Justa in njegovega muzeja. Obiski se bodo začeli ob 11. uri.

● Tržaška občina obvešča, da je treba do 30. novembra cepiti proti ustnemu oprhu (aftam) govedo, ovce in koze, ki so presegli 3 mesece starosti.

Velik uspeh gojenca Glasbene matice v Lizboni Corrado Rojac zasedel drugo mesto na svetovnem prvenstvu harmonikarjev

Tržaški Slovenci imamo ponovno priložnost, da smo lahko ponosni na naše mlade glasbenike. Na svetovnem prvenstvu harmonikarjev v kraju Caldas de la Rainha pri Lizboni, je pred dnevi zasedel v kategoriji juniores drugo mesto Corrado Rojac, 17-letni študent Znanstvenega liceja, doma s Katinare, gojenec Glasbene šole GM pri prof. Klavdiju Furlanu, član harmonikarskega ansambla Synthesis in gojenec violončela pri prof. Rudolfu Repinju, pravtako na Glasbeni šoli. Meseca septembra, le nekaj dni pred svetovnim prvenstvom, je na tržaškem Konservatoriju opravil še izpit iz petega letnika violončela.

Mladi umetnik se je takoj po svojem prihodu iz Lizbone, kjer je preživel teden dni, javil v našem uredništvu, kjer smo mu seveda najprej iz srca čestitali, nato pa ga seveda takoj povprašali, kako je bilo na tekmovanju.

»V kategoriji juniores nas je nastopilo kakih 20 harmonikarjev iz 14 držav, štirje smo bili iz Italije; dva sva

tekmovala v kategoriji juniores, dva pa v kategoriji seniores. Odigrali smo morali dve obvezni skladbi, nato pa približno 15 minut trajajoči prosti program. Sam sem si izbral skladbo Sonatina Felice Fugazza in Paganina Hansa Behma. V četrtek, 10. oktobra, smo tekmovali z obveznim pro-

gramom, popoldne pa še s prostim. Ze pri obveznem programu sem se uvrstil med najboljše, v ostalem programu smo bili vsi skorajda enakovredni. Sele v nedeljo smo izvedeli, kako smo se uvrstili. Prvo mesto v naši kategoriji je pripadlo harmonikarju iz Češke Robertu Jurco, drugo meni, tretje je zasedel jugoslovanski tekmovalec Saša Cvetič, četrto pa Fabio Rossato iz Italije.

Kdo pa te je na to prvenstvo pripravljal, komu gre tudi del zasluge za ta tvoj uspeh?

»Za selekcijo na svetovnem prvenstvu me je pripravil prof. Klavdij Furlan. Program za nastop na tem prvenstvu pa sem študiral in pripravil s pomočjo prof. Eliane Zajec.

Je to tvoja prva nagrada, prva takšna uveljavitev?

»Tako visoke nagrade nisem še prejel in sem seveda srečen in zadovoljen. Dosegel pa sem že več zmag na mednarodnih tekmovanjih, prvič leta 1978 v Recanatiju. Najbolj sem bil vesel uspeha, ki sem ga dosegel leta 1983, ko sem dobil na tekmovanju v Castelfidardu trofejo. Vsa ta priznanja sem prejel ob skrbni pripravi prof. Furlana.

No, sedaj nas pa zanima, koliko let se pravzaprav učiš harmonike in kako, da si se odločil še za študij violončela?

S poukom harmonike sem začel, ko mi je bilo sedem let. Kmalu nato sem že začel igrati v harmonikarskem ansamblu pri GM. Poučeval me je prof. Furlan. Sedaj študiram še violončelo, ker mi je tudi ta instrument zelo všeč.

Kaj si pri vseh teh uspehih, ki si jih že dosegel, še želiš?

»Rad bi z uspehom dokončal licej in seveda tudi študij harmonike in violončela. Upam, da bom februarja opravil diplomu iz harmonike na Glasbeni šoli, ker te diplome na konservatoriju še ni. Rad bi se seveda posvetil koncertni dejavnosti, rad bi študiral kompozicijo, rad bi študiral za dirigente simfonije in orkestra.

Želja, in to velikih, ni malo, a pričani smo, da bo Corrado v svojih načrtih uspel, saj ima veliko dobre volje in sposobnosti. Se boš udeležil tudi prihodnjega svetovnega prvenstva, smo ga še vprašali.

»Če bo le mogoče, prav gotovo.«

N. L.

Trouver Trieste: konvencija med občino in pokrajino

Tržaški župan Richetti in predsednik pokrajine Marchio sta včeraj podpisala konvencijo, po kateri bo tudi pokrajina uradno sodelovala pri manifestacijah »Trouver Trieste«, ki se bodo začele prihodnji mesec v Parizu. Pokrajinska uprava bo s prispevkom v znesku 131 milijonov lir sodelovala pri postavitvi razstave, posvečene arhitektu Gustavu Pultzerju Finaliju v Centru Pompidou. Konvencija tudi predvideva, da bodo vsi material, razstavljen v Parizu, uporabili kasneje v Trstu.

Slikarka Tatjana v galeriji Rossoni

V osrednji tržaški likovni galeriji Rossoni je na ogled razstava del slikarke Tatjane, ki je doma iz Milja in živi in dela v Trstu. Umetnica je prejela že več priznanj na krajevni in vsedrzhavni ravni.

Za to priložnost je galerija izdala tudi katalog, v katerem najrazličnejši kritiki, med njimi tudi Milko Bambič, predstavljajo Tatjanine značilnosti.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož in oče

Anton Hrovatin (PLEHUTOV)

Pogreb bo jutri, 19. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Žalujoči: žena Alojzija, sinova Peter in Edi z družinama ter drugo sorodstvo.

Opčine, 18. oktobra 1985

Danes vsedrzhavna mobilizacija v boju za stanovanje

Ostre kritike sindikatov na račun občinske stanovanjske politike

Drevi javno zborovanje v gledališču Cristallo

Stanovanjsko vprašanje je v Italiji eno najbolj težkih: najemnih stanovanj ni dovolj in najemnine so izredno visoke, pravzaprav oduševske. Mladim družinam sicer nudijo posojila z ugodnimi pogoji, toda najprej je treba nekaj privarčevati. A kako varčevati, če so najemnine visoke in življenje zelo drago? Začaran krog lahko prekine le pametno načrtovana stanovanjska politika, a kot je razvidno v vsakem večjem italijanskem mestu, je ta politika še nerojeni otrok. Da bi vlado in krajevne uprave opozorili na nujnost reševanje stanovanjskega problema, je sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL in stanovanjskih upravičencev Sunia, Siset ter Uil-casa napovedala za danes vsedrzhavno mobilizacijo v boju za stanovanje.

Na včerajšnji tiskovni konferenci v Novinarskem krožku so sindikalisti osvetlili nekatere aspekte stanovanjske krize. Predvsem izstopajo številke: v Italiji je bilo leta 1983 138 tisoč sodnih izgonov, leta 1984 217.700, letos pa jih bo okrog 300 tisoč. V Trstu je za november in konec januarja že napovedanih okrog tisoč sodnih izgonov. Ob tem pa je nadvse škandalozno, da je v Italiji skoraj 4,5 milijonov stanovanj praznih, Trst pa je v tej lestvici na samem vrhu: po zadnjem štetju so v njem ugotovi

vili skoraj 7 tisoč praznih stanovanj. Jasno je, da niso vsa stanovanja vseljiva, toda za veliko večino (vsaj 70 odst.) velja, da so prazna, ker lastniki računajo na reformo stanarin. Bodočnost se v tem oziru kaže zelo siva, saj vladni finančni osnutek je predvideval veliko klestenje prispevka za javna stanovanja, po reformi stanarin pa je predviden povisek od 30 do 60 odstotkov.

Veliko kritik je bilo na včerajšnji tiskovni konferenci slišati predvsem na račun tržaške občine, ki je resda skoraj povsem izčrpala posebne finančne prispevke za izgradnjo stanovanj, ni pa izpolnila potrebnih upravnih in formalnih postopkov za njihovo dodelitev. V prihodnjih mesecih, ko bo na Tržaškem okrog tisoč ljudi ostalo brez strehe nad glavo, bo na razpolago okrog 300 novih stanovanj. To bi lahko že nekoliko omililo stanovanjsko krizo, toda tržaška občina ni še razpisala natečaja za dodeljevanje stanovanj, za kar so običajno potrebni trije meseci.

Absurd torej, ki si ga sindikalisti težko tolmачijo, še manj pa bodoči brezdomci. Sindikalne sile od občinskega sveta tudi zahtevajo, naj se sestane na izredni seji in naj položi temelje za učinkovito stanovanjsko

politiko, za katero pa je najprej nujno, da občina ustanovi posebno komisijo. O teh in še drugih problemih v zvezi s stanovanjsko krizo bo govor drevi na javni skupščini v gledališču Cristallo, ki se bo pričela ob 18. uri.

Predavanja SDGZ o gradbenem odpustu

Slovensko deželno gospodarsko združenje je, kot smo že napovedali, pripravilo niz predavanj o besedilu zakona o gradbenem odpustu, oziroma obveznostih, ki jih z njim v zvezi morajo opraviti člani združenja. Ker oba časovna roka za gradbeni odpust že trkata na vrata (30. oktober in 31. december), bodo predavanja že v naslednjih dneh:

v sredo, 23. oktobra v gledališču Prešeren v Boljuncu; v petek, 25. oktobra v Prosvetnem domu na Opčinah; v torek, 29. oktobra v društvu Gruden v Nabrežini; in zadnje, v sredo, 30. oktobra v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu. Vsa predavanja bodo ob 20. uri.

Na poziv sindikata občinskih delavcev CGIL-CISL-UIL

Stavkovna akcija pomožnega osebja na šolah s celodnevni poukom

Sindikalno združenje občinskih odvisnih delavcev CGIL, CISL in UIL je zaradi stalnega neprimernega odnosa občinske uprave do pomožnega osebja na osnovnih šolah oklical stavko za danes, 21. in 22. oktobra od 12. do 14. ure. Stavke naj bi se udeležilo celotno pomožno osebje na osnovnih šolah, sindikati pa pozivajo tudi ostalo šolsko osebje, da podpre to akcijo.

Poleg tega pa bo od torka dalje pomožno osebje v šolah s celodnevni poukom prenehalo razdeljevati obroke hrane. Do tega nepriljubljene ukrepa je prišlo zato, ker občinska uprava ni bila sposobna rešiti organizacijskih problemov v zvezi z razdeljevanjem hrane in je kot edino rešitev predlagala, da bi hrano razdeljevale osebe, ki so dodeljene za pomoč prizadetim učencem.

S tem hočejo sindikati CGIL, CISL in UIL, ki se zavedajo škode, ki jo bo novonastala situacija povzročila, spodbuditi starše, da tudi oni vršijo določen pritisk na občinsko upravo, da problem ustrezno reši in zaposli osebje, ki je primerno za opravljanje tega dela. Večina sedanega osebja namreč ni primerna za to delo, kar

je bilo dokazano tudi z zdravniškimi pregledi na KZE.

V zvezi s problemi razdeljevanja hrane v šolah s celodnevni poukom je sindikalno združenje CGIL, CISL in UIL staršem otrok, ki te šole obiskujejo, poslalo odprto pismo, v katerem z začudenjem sprejema na znanje, da je pred kratkim prišlo do neprijetnih sporazumov med nekaterimi starši in pomožnim osebjem na šolah. Z začudenjem je sindikalno združenje sprejelo tudi trditve, da je za tako situacijo kriv sindikat. Pri CGIL, CISL in UIL zatrjujejo, da so si do zadnjega trenutka prizadevali, da ne bi prišlo do konflikta interesov uporabnikov in delavcev. Žal so bili sindikati prisiljeni, da s prenehanjem razdeljevanja hrane prizadenejo otroke in starše, vendar je bil po mnenju sindikata to edini način, da se občinsko upravo opozori na nevarno stanje v šolah s celodnevni poukom, kjer je zaposleno neprimerno osebje. Po mnenju sindikata bi na ta mesta lahko zaposlili delvedno večjega števila nezaposlene mladine in s tem zapolnili velike vrzeli, ki so se pojavile pri delovanju šol s celodnevni poukom.

Dijaki bodo danes manifestirali proti osnutku finančnega zakona

Pristopil je tudi Koordinacijski odbor dijakov slovenskih višjih srednjih šol

Po tržaških ulicah bo danes krenil protestni sprevod študentov višjih šol, ki hočejo na tak način pokazati svoje nasprotovanje vladnemu osnutku finančnega zakona, v katerem je predviden znaten povisek šolskih taks. Dijaki menijo, da bo ukrep, če bo ostal nespremenjen, ogrožal pravico do izobrazbe in zadal hud udarec predvsem najmanj premožnim družinam.

Dijaki se bodo zbrali ob 9. uri na Trgu Oberdan, od koder bo šel sprevod po Ulicah Carducci, Ghega, Roma, Mazzini, Trgu Goldoni, Korzu Italija in se bo zaključil na Bornem trgu. K protestu dijakov so se pridružili tudi univerzitetni študenti in nekateri tovarniški sveti tržaških podjetij. Pristopil je tudi koordinacijski odbor dijakov slovenskih višjih srednjih šol, ki poziva slovenske dijake, starše in učno ter neučno osebje, naj se protestne manifestacije polnoštevilno udeležijo.

Stališče Mladinske sekcije SSK

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti kritično ocenjuje osnutek finančnega zakona za leto 1986, zlasti

● Glavna skupščina Tržaške krajevne enote se bo zbrala 23. oktobra ob 18.30 v sejni dvorani tržaškega občinskega sveta. Na dnevnem redu je vrsta upravnih sklepov in odgovorov upravnega sveta na pismena vprašanja nekaterih svetovalcev.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

**ETTORE PETROLINI
CHICCHIGNOLA**

komedija v treh dejanjih

Danes, 18. t.m., ob 20.30 v Do-
mu A. Sirk v Križu.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

Otvoritvena predstava sezone
1985 - 86

CARLO GOLDONI

PRIMORSKE ZDRAHE

komedija v treh dejanjih

Režija: BORIS KOBAL

PONOVITVE

jutri, 19. oktobra, ob 20.30 -
ABONMA RED F - druga sobota
po premieri
v nedeljo, 20. oktobra, ob 16.00 -
ABONMA RED G - popoldan na
dan praznika

gledališča

VERDI

Danes, 18. oktobra, ob 20. uri za red
A/B bo v gledališču Verdi otvoritvena
predstava operne sezone 1985/86 s Puc-
cinijevo Tosco. Dirigent Oleg Caetani,
režiser Alberto Fassini.

ROSSETTI

Danes 18. t.m., ob 20.30, red prost,
bo Teatro Stabile Furlanije - Julijske
krajine uprizorilo Goldonijev delo »I
Rusteghi«. Režija Francesco Macedonio.
V abonmaju odrezek št. 1. Prodaja
vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi
Protti (tel. 69-406).

CANKARJEV DOM LJUBLJANA

Velika dvorana

V nedeljo, 27. t.m., ob 19. uri: Fre-
sca viva — Ziva freska, glasbeno scen-
ska vizija življenja in običajev srednje-
veškega Balkana. Izvajata folklorni an-
sambel OKUD IVO LOLA RIBAR in
ansambel za staro glasbo RENESANS.

koncerti

Glasbena matica Trst, Ul. R. Manna
29, vpisuje abonmaje za koncertno se-
zono 1985/86 vsak dan razen sobote od
15. do 17. ure.

Società dei concerti - Tržaško kon-
certno društvo. V ponedeljek, 21. t.m.,
ob 20.30 bodo v gledališču Rossetti
nastopili skupina SALZBURGER SOLI-
STEN in pianist J. DEMUS.

kino

Eden 15.30 »Morbida, calda e bagnata«.
Ob 21.00 »Le studentesse del piacere
n. 69«. Prepovedana mladini pod 18.
letom.

Fenice 16.30—22.00 »Miranda«. Prepove-
dan mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.30—22.00 »Mad Max«. Igra-
ta Mel Gibson in Tina Turner.

Nazionale Dvorana št. 1 16.30—22.00
»Video drome«.

Dvorana št. 2 16.30—22.00 »Porky's
III«.

Dvorana št. 3 16.00 »Patrizia carnal
games«. Prepovedan mladini pod 18.
letom.

Mignon 16.30—22.15 »Demoni«. Režija:
Dario Argento. Prepovedan mladini
pod 14. letom.

Grattacielo 15.30—22.15 »007 bersaglio
mobile«. Igra: Roger Moore.

Vittorio Veneto 16.30—22.00 »Mogli parti-
colari«. Prepovedan mladini pod 18.
letom.

Lumiere 16.30—22.00 »Dark Crystal«. Ri-
sani film.

Alcione 16.00—22.00 »Fenomeni paranor-
mali incontrollabili«.

Ariston 16.30—22.00 »Cercasi Susan di-
speratamente«. Igra: Madonna.

Radio 15.30—21.30 »Il porno mondo di
mia moglie«. Prepovedan mladini pod
18. letom.

**TRGOVINA
ZELIŠČ**

LA CASA DEL MIELE

G. Nardini

cesta Čedad - Praprotno (UD)
Ul. Cialla

Čedad mesto — Ul. S. Pellico
(nasproti VIDUSSI)

Med nedeljskim izletom običi-
te in nabavite tipične in naravne
proizvode, kot jih nudi narava.
ODPRTO TUDI OB PRAZNIKIH
Tel.: (0432) 730837 - 733667

**DRUŠTVO
SLOVENCEV
MILJSKE
OBČINE**

vabi danes, 18. t.m., ob 19.30 na
sedež na predavanje z diapoziti-
vami časnika Lojzeta Abrama
na temo

**SLOVENSKA
TRŽAŠKA ODPRAVA
V HIMALAJO**

*Priveditve in sporočila
kulturnih društev
in organizacij*

Igralska skupina ACM - Trst, ki je
nastala ob proslavah Metodovega le-
ta gostuje jutri, 19. t.m., ob 20.30 v
župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu v Tr-
stu s predstavo »BLAGOVESTNIKA Z
VZHODA«. Ponovitev v nedeljo popold-
ne ob 16. uri v kapucinski cerkvi na
Montuci v Trstu.

Na pobudo KD Vesna bodo danes, 18.
oktobra, ob 20. uri v foyerju Doma
A. Sirk v Križu odprli razstavo kostu-
mografinje Marije Vidau. Sledil bo na-
stop SSG, ki bo uprizorilo »Chicchi-
gnolo«.

KD V. Vodnik priredi danes, 18. ok-
tobra, ob 20.30 v društveni dvorani v
Dolini predavanje z diapozitivni o ALPI-
NISTIČNI ODPRAVI SPDT NA JUŽNO
ANAPURNO. Vabljeni!

KD I. Grbec priredi danes, 18. t.m.,
ob 20.30 nastop tamburaške skupine iz
Boljunca. Vabljeni!

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom.
V nedeljo, 20. t.m., ob 17. uri VIKJ
SHOW - komična magija, ples, glasba...
Vabimo staro in mlado na zabavni po-
poldan.

razna obvestila

SKD Barkovlje sporoča da bo danes,
18. t.m., ob 20.30 redna odborova seja.
Grafična delavnica ATELIER — Na-
brežina Center 16 — tel. 200-085 obve-
šča, da poteka vpisovanje do vključno
4. novembra. Za vpisovanje in informa-
cije je tajništvo odprto vsak ponedeljek,
sredo in petek od 16. do 18. ure.

Zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel
— Danes, 18. t.m., nastop Godbenega
društva, harmonikarskega ansambla po-
družnice GM Prosek-Kontovel in Ama-
terskega odra J. Štoka. Jutri, 19. t.m.,
ob 18.30 odprtje razstave Atilija Kralja
z nastopom kitarista Igorja Starca. V
nedeljo, 20. t.m., ob 17.00 bo Amaterski
oder Jaka Štoka uprizoril mladinsko
igro Astrid Lindgreen »Pika Nogavička«,
ki jo je režiral B. Kraljevič. V petek,
soboto in nedeljo je vstop prost. Vljud-
no vabljeni.

Do 30. t.m. se na osnovni šoli A.
Sirk v Križu lahko vpišete na tečaj
slovenskega in angleškega jezika, ki ju
za odrasle prireja Tržaška ljudska
univerza. Vpisovanje je vsak ponedel-
jek, sredo in petek od 19. do 20.30.
Vpisnina znaša 17.500 lir za vsak tečaj.
Slovenski dijaški dom v Trstu pod
pokroviteljstvom Odbora za doraščajo-
čo mladino SKGZ prireja 5-DNEVNO
BIVANJE V LJUBLJANI od 26. do 30.
decembra 1985 za mlade od 13. do 17.
leta. Informacije in vpisovanje na se-
dežu SKGZ v Trstu — Ul. sv. Franči-
ška 20/3 — tel. 744-249 vsak dan (ra-
zen sobote), od 9. do 12. in od 16.
do 18. ure.

Zbor Kraški slavček vabi lanske in
letošnje nove člane na prvo pevsko
vajo, ki ba danes, 18. oktobra, ob 15.
uri. Pridite polnoštevilno!

izleti

KD Rdeča zvezda sporoča, da je od-
hod avtobusa za izlet na Dolenjsko v
nedeljo, 20. t.m., točno ob 7. uri iz
Zgonika. Zbirališče ob 6.45 pri občin-
skem spomeniku.

Sindikat slovenske šole prireja 27.
t.m. enodnevni izlet na Brione. Vpiso-
vanje in spored izleta pri potovalnem
uradu Aurora. Vabljeni vsi šolniki in
njihovi svojci.

menjalnica

17. 10. 1985

Ameriški dolar	1.790.—
Kanadski dolar	1.300.—
Švicarski frank	819.—
Danska krona	184.—
Norveška krona	224.—
Švedska krona	222.—
Holandski florint	595.—
Francoski frank	218.—
Belgijski frank	32.—
Funt sterling	2.520.—
Irski sterling	2.080.—
Nemška marka	672.—
Avstrijski šiling	95.—
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.200.—
Grška drahma	11.—
Debeli dinar	5,20
Drobni dinar	5.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-466

včeraj-danes

Danes, PETEK, 18. oktobra
LUKA
Sonce vzide ob 6.25 in zatone ob 17.15
— Dolžina dneva 10.50 — Luna vzide
ob 11.59 in zatone ob 20.02.
Jutri, SOBOTA, 19. oktobra
ETBIN

Vreme včeraj: temperatura zraka 15,4
stopinje, zračni tlak 1029,2 mb rahlo
pada, veter 10 km na uro zahodnik,
vlaga 51-odstotna, nebo jasno, morje
rahlo razgibano, temperatura morja 19,2
stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Giuseppe Gennuso
in Fabrizio Palombieri.

UMRLI SO: 72-letna Carmela Peceni-
ko por. Coverlizza, 77-letni Ermenegil-
do Tomasi, 84-letni Mario Bisiacchi,
83-letni Antonio Hrovatin, 80-letna Gio-
vanna Mühl vd. Ranzato, 59-letni Ist-
van Kiss.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L.
Stock, Trg Valmaura 11, Prosek, Žavljje.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Pro-
sek, Žavljje.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel.
7761; predpraznična od 14. do 20. ure
in praznična od 8. do 20. ure.

Berite

**Novi
Matajur**

prispevki

V počastitev spomina Mirande Grgič
daruje družina Bole 50.000 lir za SZ
Gaja.

V spomin na Ivanko Pisani daruje
družina Jožef Ozbič 10.000 lir za slo-
venske skavte.

V spomin na Stanka Lupinca daruje
Vlasta Jankovič 30.000 lir za SKD Ta-
bor.

V spomin na Vilota Kozino daruje
Vida Sancin (Boljunc 362) 10.000 lir
za Zvezo borcev Boljunc.

V počastitev spomina na dragega
Stanka Lupinca darujeta Katty in Tor-
či Sosič 20.000 lir za knjižnico P. To-
mažič in tovariši.

V spomin na dragega Stanka Lupinca
darujeta Pepi in Zora Škerk 100.000 lir
za KD Vigred.

V spomin na Stanka Lupinca daruje
Nada Škrap Okroglič 10.000 lir za Dru-
štvo slovenskih upokojencev in 5.000 lir
za Sklad M. Čuk.

V spomin na prijatelja Stanka Lupin-
ca darujeta Jarmila in Mirko Luin
20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Stanka Lupinca daruje
Polda Gruden 20.000 lir za Sklad M.
Čuk.

V spomin na Stanka Lupinca daruje
Milan Bolčič 20.000 lir za Dijaško ma-
tico.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20
je na ogled kiparska razstava Zdenka
Kalina.

Do 31. oktobra bo po običajnem ur-
niku v galeriji Malcanton odprta raz-
stava slikarja Luigija Daneluttija.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom.
Danes, 18. t.m., ob 20. uri odprtje raz-
stave akademskega slikarja STANETA
KUMARJA — olja in risbe ciklusa
»Ljudje v vlakih in čakalnicah«. Uvod-
na beseda Janez Mesesnel. Sodeluje
ZPZ Tabor. Vabljeni!

Obveznost gradbenega odpusta

Konec junija je senat dokončno odobril popravljeni tekst zakona o grad-
benem odpustu, ki je precej ublažil obveznosti in kazni, zlasti za lažje pre-
krške (kot so notranja popravila) ter odgodil roke, do katerih je treba občin-
ske tehnične urade zaprositi za odpust, ali jim naznaniti izvršena popravila.

Bistvena nova roka sta: 30. november, do katerega je treba predložiti
prošnjo za odpust, in 31. december, do katerega je treba pristojni občinski
upravi s priporočenim pismom naznaniti vsa notranja popravila.

Ker je med člani SDGZ precej takih, ki jih stvar zadeva, bo združenje
poskrbelo za njihovo seznanitev z zakonom, tako z okrožnicami kot z bližnji-
mi javnimi sestanki.

v Trstu

Bančni zavod Cassa di Risparmio di Trieste - Tržaška hranilnica,
ki je od nekdaj na uslugo obrtnikom, je na razpolago
za vse redne in ugodnejše bančne operacije v korist obrtništva.

KRATKOROČNA POSOJILA

- ☛ Posojila za obratovanje in za nove pobude s prispevkom ESA
- ☛ Posebna posojila podjetjem, ki so jih prizadele naravne nesreče
- ☛ Posojila v skladu z odlokom vladnega komisarja št. 17 z dne 30. 9. 1963
- ☛ Finančni prispevki na tekoči račun z garancijo CON.GA.FI. ARTIGIANI
- ☛ Finančni prispevki na tekoči račun za izplačilo 13. plače.

SREDNJEROČNA IN DOLGOROČNA POSOJILA

- ☛ Posojila obrtnikom za izboljšave v skladu z zakonom 949/52 (ARTIGIANCASSA) za:
— nakup, gradnjo ali prenovno obrtnih delavnic
— nakup strojev, orodja in opreme
— olajšave avtoprevoznikom pri nakupu težkih vozil
— nabavo zalog osnovnih surovin in polizdelkov.

**CASSA DI RISPARMIO
DI TRIESTE**

radiotelevizija

SLOVENIJA LES

Iz dolgih priprav v realizacijo

Doberdobski svetovalci odobrili načrt za ureditev okolice jezera

Stekel je uradni del postopka za prve posege v Doberdobskem jezeru. Na zadnji občinski seji sta bila nareč sprejeta prva dva izvršilna načrta, izdelana v ločenih mapah zaradi različnih zakonov, ki ta posega finansirata. Načrta je izdelala skupina tehnikov Naturstudio iz Trsta. Ti posegi zadevajo razširitev vodne gladine v zapadnem delu jezera, nekje med Portičem in drugo votlino, ki jo Doberdobski poznajo kot drugi Bjezen. Ob Portiču bo zgrajena na patatitih lesena opazovalnica primerna za sprejem šolskih ekskurzij. Dostop do opazovalnice bo omogočil nasip zgrajen iz zemlje, ki bo izpluzena iz dna jezera. Nasip bo skrit za zelenjem, koliba pa prekrita s slamo iz trstja z namenom, da se celotni videz čimveč približa naravnemu legu jezera. Na novi vodni gladini bosta vidna še dva manjša otočka namenjena kot oazi za ptice. Zgrajeni bosta tudi dve drugi manjši opazovalnici in sicer ena v Trnišču, druga pa na Jamljskem. Ob levem bregu bo ponovno usposobljena že obstoječa steza, ki bo povezovala zgornjo dostopno pot do Jamljske opazovalnice. Od tod naokrog

pa ni predvidenih drugih posegov ob nabrežju, zato se bodo morali morebitni izletniki posluževati pokrajinske ceste do Portiča ali obstoječe gostilne. Pod Rebrum pri borih bo rekreacijski prostor, kjer bo nameščeno orodje za telesno vzgojo in zgrajen manjši kamniti podstavek na katerem bo kovinasta plošča z zemljevidom jezera. Vsa ta dela bodo opravljena na občinskem zemljišču. Potrebna pa je razlastitev prostora za parkirišče in delno traso steze. V tem načrtu je tudi predviden strošek nekaj nad 10 milijonov lir za razlastitev hiše Cadorna, ki je zgrajena v skalovju tik pod Glavico. Nasprotovala načrtu sta oba svetovalca SSk. Ponočila sta stališča izrečena že na prejšnjih sejah.

Tudi letos bo občina uvedla tečaj slovenskega jezika za učence italijanske osnovne šole. Pouk bo vodila Anamarija Ferletič, ki to delo uspešno opravlja že šest let. Za nadaljnjih šest mesecev je bil podaljšan službeni rok knjižničarki Luciji Lavrenčič. Svetovalec Franko Ferfolja ni soglašal z načinom kako uprava rešuje to

naloge in predlagal za vnaprejšest-mesečno rotacijo. Zaradi tega je tudi glasoval proti predlogu. Svetovalca iz Dola Devetak in Peric sta upravo opozorila na nekaj potrebnih javnih del v tem kraju. Karlo Ferletič in dr. Maks Gergolet pa sta bila izvoljena v ocenjevalno komisijo za sprejem v službo nove čistilke. Vnešenih je bilo še nekaj sprememb v tekoči občinski obračun.

Uvodoma je svetovalec SSk Gergolet zahteval več pojasnil glede vznege reda šolskih avtobusov, glede gradnje srednje šole v vasi, ureditve ozemlja pri Sabeljskem jezeru po postavitvi Tržaškega vodovoda in drugih vprašanj upravnega in tehničnega značaja. Na nekatera vprašanja je župan dr. Lavrenčič odgovoril takoj, za druga pa bo to storil na drugi občinski seji. Med razpravo o prispevkih društvom, o katerem smo že poročali, pa je isti svetovalec postavil zahtevo po izplačitvi ene tretjine stroškov, ki jih ima športno društvo Jamlje. Zahteva ni šla v razpravo iz enostavnega razloga, ker v postavki podpor ni bilo več denarja na razpolago.

Ob njihovem seminarju v Novi Gorici

Vodje občinskih kulturnih zvez seznanjeni z manjšinsko realnostjo

»Ali smo pri zaznamovanju pomembnih dogodkov in osebnosti ravnali zmeraj razumno in smotno? Smo opravičili vloženi trud in porabljeni sredstva? Nismo z marsikatero pravo pravzaprav razvednotili temeljnega namena proslavljanja? Nismo s poplavo proslav in spominskih akcij dosegli nasprotnega učinka?« To so, v glavnem, osnovna vprašanja tridnevnega seminarja za predsednike in tajnike občinskih in mestnih Zvez kulturnih organizacij Slovenije, ki se je odvijal v Novi Gorici. Kot je razvidno iz iztočnih vprašanj, so na srečanju razpravljali predvsem o pripravi, umestnosti in učinkovitosti proslav, ki jih je na Slovenskem kar precej. Uvodne misli okoli teh vprašanj je načel tajnik ZKOS Marjan Belina, nakar je stekel pogovor prisotnih pod vodstvom pisatelja Toneta Partljiča. Novogoriški seminar pa je bil tudi priložnost, da so kulturni delavci razpravljali o srednjeročnem programu ZKO za obdobje 1986-1990.

Pred samim pričetkom seminarja pa so si udeleženci ogledali goriški Kulturni dom, kjer so poslušali tudi razlago o sedanjem položaju Slovencev v Italiji, s posebnim ozirom na kulturno stvarnost. O tem sta gostom

iz Slovenije spregovorila predsednik TO - SKGZ dr. Mirko Primožič in tajnik ZSKD Rudi Pavšič. Zaradi delnega poznavanja naše stvarnosti so kulturni delavci iz Slovenije postavili tudi vrsto vprašanj. Izkazalo se je torej, da taka vrsta srečanj in informacij je zelo koristna za medsebojno spoznavanje.

Protest delovnih invalidov

Združenje delovnih invalidov najodločneje nasprotuje predvidenim omejitvam, ki so zapopadene v osnutku finančnega zakona za leto 1986 in ki posebej prizadevajo prav osebe, ki so skupnosti že dale zelo visok davek. Tako izhaja iz daljšega tiskovnega poročila pokrajinske sekcije Vsestranskega združenja delovnih invalidov. Osutek finančnega zakona namreč predvideva, da bo prilagajanje pokojnin potekalo vsaki dve leti in ne vsako leto, kakor doslej, da se odpravi denarno nadomestilo za začasno nesposobnost kmetijskih podjetnikov in vse olajšave glede nakupa zdravil, stroškov za specialistične preglede, termalno zdravljenje itd. Ob tem velja zabeležiti, da so bili nekateri ukrepi uvedeni šele pred nedavnim in pomenijo predlagane rešitve vračanje v prejšnje stanje.

Invalidi, člani združenja, ki v vsedržavnem merilu šteje nad milijon tristo tisoč članov, ne nameravajo pasivno sprejeti kratenja in pridobljenih pravic, ampak pripravljajo v Rimu 27. novembra veliko protestno manifestacijo. V Rim bodo prišli iz vseh krajev Italije in tudi iz goriške pokrajine. V teku je organiziranje avtobusnih prevozov. Udeleženci naj se javijo na sedežu ANMIL v Gorici, Ul. Vittorio Veneto 14, tel. 84-953. Vpisujejo tudi pri tržaški sekciji združenja.

koncerti

V veliki dvorani kulturnega doma v Novi Gorici prično danes z glasbeno abonmajsko sezono. Ob 20.15 nastopijo Moskovski virtuozji, njihov umetniški vodja je Vladimir Spivakov. Izvajali bodo Mozartova dela.

razstave

V galeriji Meblo v Novi Gorici odprejo danes, v petek, 18. oktobra, ob 18. uri, razstavo kiparja Josipa Dimniča iz Labina. Odprta bo dva tedna.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo vabi v nedeljo popoldne na praznik kostanja pri Štekarjevih v Števerjanu. Člani društva pripravljajo tudi pohod od Gorice do Števerjana, odhod ob 9. uri od pevskega mosta.

Svojo glasbeno šolo odpira v Gorici tudi društvo Lipizer. V Ulici Don Bosco 91 bodo v začetku novembra pričeli s tečajem glasbene vzgoje ter klavirja. Kasneje pa se bodo lotili tudi pouka drugih instrumentov. Vpisujejo v tajništvo tega društva, tudi telefonsko (34775).

Skavti včlanjeni v AGESCI bodo imeli v samostanu v Ulici brigata Pavla v nedeljo, 20. oktobra, svoj dan. Sodelovali bodo tudi goriški slovenski skavti.

Športno društvo iz Sovodenj bo letos imelo predsmučarsko vadbo za odrasle, ki bo v občinski telovadnici. Prvo srečanje bo danes, v petek, ob 21.30. Vsi, ki si želijo udeležiti vadb, naj se zgledajo ob napovedani uri v telovadnici.

Električnega toka danes od 13.30 do 16.30 ne bo pri pevskega mostu, v Pevmi, v Štavnaru, na Oslavju, v gornjem delu Števerjana do šole in v štednem. Delavci ENEL bodo popravljali glavni električni vod.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »La porno-amica di Sonia« Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.30—22.00 »007 bersaglio mobile«.

Trst

EXCELSIOR 18.00—22.00 »Il cavaliere pallido«.
COMUNALE 18.00—22.00 »Legend«

Nova Gorica

SOČA Danes zaprto.
SVOBODA 18.00—20.00 »Indiana Jones«.
DESKLE 19.30 »Korak do giljotine«.

Proces staranja prebivalstva na Trziškem

Vsak četrty občan na Trziškem je star nad 60 let, stanje pa se bo v prihodnjih letih še poslabšalo, s tem da se bo delež ostarelih povečal. Take so prve ugotovitve demografske raziskave, ki jo je po nalogu medobčinskega konzorcija za urbanistiko opravil raziskovalni inštitut ISIG iz Gorice. V osmih občinah na Trziškem je kar 14 tisoč oseb starejših od 60 let, od teh jih je dve tretjini starejših od 65 let. Stanje, ki nedvomno opozarja, da bo treba v prihodnjih letih rešiti vrsto problemov, od zdravstva do zagotavljanja primerne oskrbe, stanovanja itd. Razlogi za tako stanje so različni. Na prvem mestu je vsekakor drastičen padec števila rojstev, negativni saldo v priseljevanju bodisi v krajevnem merilu, bodisi v priseljevanju iz drugih pokrajin in dežel. Odstotek prebivalstva nad 60 let je za tri do štiri odstotke višji kakor znaša deželno povprečje (22%). Stanje pa je v posameznih občinah na Trziškem precej različno: najnižji odstotek imajo v Doberdobi kjer je delež ostarelih občanov okrog 15%, sledita pa občini Štaranec in Škocjan. Zelo neugodna pa je sestava prebivalstva po starosti v drugih občinah.

● V Uradnem vestniku dežele št. 97 z dne 2. oktobra 1985 je objavljen seznam razpoložljivih mest za zdravniško splošne prakse in pediatre na območju Furlanije Julijske krajine. V omejenem seznamu so tudi prosta mesta za dežurno zdravniško službo.

V zajetju pri Petovljah zmanjkuje vode Nujno varčevanje tudi v gospodinjstvih

Ne bi radi povzročali alarmizma, vendar je stanje glede oskrbe z vodo na območju občin Sovodnje in Doberdob ter deloma na območju občine Zagorje, izredno resno. Gladina podtalnice v vodnjaku pri Petovljah, od koder dobavljajo vodo v omrežje, se je v zadnjih dneh znižala na minimum. Potrebno je najstrožje varčevanje z vodo tudi v gospodinjstvih, sicer bodo črpalke ostale na suhem in bo prišlo do krajših ali daljših prekinitev dobave vode.

Tako nujno obvestilo so včeraj okrog poldne poslali iz ravnateljstva vodovodnega konzorcija CAFO. Župani omenjenih treh občin so že sprejeli prve primerne ukrepe, potrebno pa je tokrat zares največje sodelovanje občanov. Ne gre za običajno prepoved ali priporočilo, naj občani ne uporabljajo vode za zalivanje ali pranje avtomobilov, porabo je treba drastično omejiti tudi v gospodinjstvih.

Tehniki konzorcija CAFO so že včeraj s primernimi ukrepi skušali preprečiti, da bi omrežje ostalo brez vode. Znižali so črpalke na najnižjo možno točko, istočasno pa skušali doseči, da bi iz zajezitive pri Ločniškem mostu dovajali nekaj več vode, kar naj bi ugodno vplivalo na gladino podtalnice v vodnjaku pri Petovljah.

Stanje je torej zelo kritično in že v prihodnjih dneh bi utegnili okrog

štiri tisoč prebivalcev omenjenih treh občin ostati brez vode, če v kratkem seveda ne bo izdatnejših padavin.

Na omrežju CAFO je stanje najbolj kritično prav na levem bregu Soče, v zajetju pri Petovljah. Štirimesečno sušno obdobje pa kot kaže prazni zaloge podtalnice tudi v zajetju pri Fari. Tudi tu se je namreč gladina podtalnice občutno znižala in še nadalje pada. Po približnih ocenah (podatkov za primerjavo žal ni na razpolago), bi morale zaloge vode ob sedanjih vremenskih razmerah zadoščati še za kakšen teden. Upati je, da bodo medtem res prišle padavine, sicer bo stanje zares dramatično.

Po informacijah, ki smo jih zbrali pri mestnem podjetju v Gorici, pa je na njihovem območju preskrba z vodo v zadnjih dneh skoraj normalna, v zajetjih je, kot ugotavljajo, dovolj vode.

Prav zadnji primer ponovno opozarja na nujnost dokončne rešitve glede oskrbe z vodo kraškega dela vodovodnega omrežja CAFO.

Še naprej težave na mostu pri Zagorju

Na goriški prefekturi je bil včeraj sestanek med funkcionarji podjetja ANAS, zagorjskim in gradiščanskim županom in oficirji vojaškega povelja

stva severovzhodnega območja iz Padove. Sestanek je sklical prefekt Pierangeli, v predvidevanju, da bo treba most na državni cesti pri Zagorju, zaradi del, v kratkem zapreti za promet. Na seji so razpravljali o možnostih, da bi vojska postavila začasni most v bližini obstoječega, ali pa v bližini mostička pri Zdravščinah. Kot tretja možnost se navaja uporaba železniškega mostu na do zdaj mrtvem traku železnice Zagorje - Krmin.

Promet na državni cesti pri Zagorju se že nekaj mesecev odvija izmenično enosmerno, v prihodnjih tednih, pa ga bodo morali povsem prekiniti, da bi most lahko primerno usposobili za težji promet.

Spremembe v vodstvu sindikata FIOM-CGIL

V pokrajinskem vodstvu sindikata kovinarjev FIOM-CGIL je prišlo do zamenjave. Franco Mania, ki je štiri leta opravljal dolžnosti tajnika je odšel na drugo službeno dolžnost. Nadomestil ga bo Giuliano Bon, namestnik tajnika delavske zbornice CGIL.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Občinska lekarna v Ul. Terenzia na 26, tel. 44387.

Ponovno požar nad Jamljami Ogenj opustošil Grupo kopo

Sušno vreme nikakor ne pojenja. To je včasih neposreden, ponavadi pa je posreden vzrok požarov, saj je državno poveljstvo gasilcev izdelalo študijo po kateri je ogromna večina požarov delo piromanov ali tistih, ki iz raznih razlogov imajo kako korist od tega.

V noči med sredo in četrtkom je gorelo tudi pri Jamljah, zgorel je hrib, ki ga domačini imenujejo Grupa kopa. Ognjeni zublji so se od državne ceste zaradi močnega vetra naglo razširili na celotno območje in zajeli širok pas grmičevja in drevja. Kljub hitremu posegu gasilcev in pomoči številnih domačinov (na našem posnetku), ki so na občinski ravni organizirani v prostovoljno gasilsko skupino, je boj z ognjem trajal celo

noč. Gorelo je tja do Laškega jezera in le malo je manjkalo, da ne bi požar zajel tudi borov gozd in bi bila zato škoda še izdatnejša.

Te dni je torej posebno aktualno vprašanje opremljenosti gasilcev, na dlani je namreč, da oprema s katero razpolagajo gasilci v naši deželi sicer lahko veliko pomeni v primeru manjših požarov ali v lahko dostopnih predelih, ko pa pride do tega tam kjer cisterne gasilcev ne morejo blizu se čuti potreba po popolnejši opremlitvi. V tem primeru lahko mirno trdimo, da bi lahko požar kaj kmalu pogasili, če bi imeli na razpolago letalo - cisterno. Vendar res je tudi, da tudi to ne pomeni veliko dokler sami ne pazimo na to kam bomo vrgli cigaretni ogorek,

Delo novogoriških planincev

»Goriški pohodi 1985« letos še na Korado in Škabrijel

Ko je novogoriška občinska zveza telesnokulturnih organizacij lani obnovila nekdanje še uveljavljene Goriške pohode si verjetno ni obetala tako množičnega odziva. Posameznih pohodov se je namreč udeležilo tudi do osemsto planincev, kar štirideset pa jih je že prvo leto osvojilo vse štiri vrhove in s tem so si prislužili tudi značko Pohodov. Priljubljenost zamislili se potrjuje tudi letos, ko sta bila v spomladanskem času že izvedena dva pohoda (27. aprila v ledenomrzlem jutru na 643 m visoki Trstelj in 26. maja v soncu in vetru na nekoliko nižji, 609 m visoki Sabotin), naslednjo nedeljo (27. oktobra) je na vrsti Korada (812 m), dva tedna kasneje (10. novembra) pa še Škabrijel (646 m). Vrhovi niso visoki, so »stipično« goriški, ponujajo lep razgled in bolj kot o vzponih lahko govorimo o prijetnih izletih pred in po času pravih planinskih tur. V dveh-treh urah zmerne hoje jim je vsakdo kos, zato so primerni zlasti za množičen, družinski ali pa društveni obisk.

Vzpon na Korado se bo začel izpred železniške postaje v Plavah ob pol osmih (7.30). Pohodniki iz novogoriške smeri lahko uporabijo zvezo z vlakom (odhod iz Nove Gorice natanko ob sedmih, prihod v Plave ob 7.15). Najprimernejša zveza za nazaj je ob 12.37, za zamudnike ob 16.00. Na vrhu

bo skupina planincev iz Goriških Brd poskrbela za čaj, sicer pa velja pravilo »hrana iz nahrbtnika«. Pot ni markirana (!), zato priporočamo, da se udeleženci zberejo pravočasno in da se držijo vodičev. Organizatorji bodo že na tem vrhu (in nato še na Škabrijelu) podeljevali značke Goriških pohodov, omeniti pa velja, da si lahko zainteresenti še vedno lahko nabavijo kontrolni kartonček in se šele z zadnjima dvema vrhovoma priključijo akciji, saj čas za osvojitve vseh štirih vrhov ni omejen na eno leto. Kartončke je moč dobiti pri ObZTKO (Športni park) v Novi Gorici ali neposredno pred začetkom posameznega pohoda.

TONI GOMIŠČEK

Zaprta železniška prehod na Stradalti

Zaradi del na železnici med Rubijami in Gorico in zaradi sočasnega začetka del za zgraditev podvoza na Stradalti, je iz varnostnih razlogov zaprt železniški prehod na omenjeni cesti pri Sovodnjah. Zaprt bo do vključno prihodnjega petka.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska lekarna v Ulici S. Michele, tel. 21074.

Ob razstavi Staneta Kumarja v SKD Tabor

Socialnokritična umetnost živi

Ob razstavi petnajstih oljnih slik na lesu in dobrega ducata ali nekaj več risb letos petinsedemdesetletnega akademskega slikarja in likovnega pedagoga prof. Staneta Kumarja iz Ljubljane se le stežka zavemo, kaj pomenijo v resnici. Ubrane so na eno samo temo — življenje v železniških čakalnicah, prizori s peronov in iz kupejev. Lahko bi pomenile samo epizodo — toda v tem primeru so dokument nevsakdanjega zlitja umetniškega zanimanja in ljubezni in njegovih nazorskih in umetniških hotenj. Ko se je leta 1910 rodil na Rocolu pri Trstu, je bil oče mizar državnice železnice na postaji Sv. Andreja v Trstu. Kmalu so se preselili nad železniško kurilnico in že petleten je bodoči umetnik risal lokomotive — doživetje vlakov in železniških postaj je poslej usodno.

Po prvi svetovni vojni so Kumarjevi kot begunci iz Primorske dolgo živeli v zasilnih bivalističnih v železniških vagonih v bližini ljubljanske postaje. In potem, ko je zgodaj osveščeni in družbeno napredno delujoči dijak prišel končno leta 1937 na umetniško akademijo v Zagrebu, se je pod duhovnim in strokovnim vplivom organizatorja socialnokritične umetniške skupine Zemlja prof. Krsta Hegedušića spet posvetil svojemu priljubljenemu področju socialne kritike — tokrat kot mladi umetnik. Kot profesor, je tudi Stane Kumar vneto risal in iskal svoje modele med delavci, kmeti in družbeno revščino. Kje bi te svoje motive laže našel, kot na železniški postaji, na vlakih, peronih, v čakalnicah? Odlej so nastajale stotine in stotine risb, krokižev in skic delavcev, proletarcev, brezposelnih in brezdomcev, potujočih za kruhom in žarkom nekoliko svetlejših prihodnosti. Razvil se je

v izvrstnega, hitrega in realističnega risarja z izraznimi poudarki, katere mu je sugerirala sama snov in takrat nedvomno napredna vsebinska težnja. Sprejel je — s premislekom — Hegedušičev umetniški program in prav tako v dobri meri njegov recept slikanja.

Odmev in akcijska razširitev tedaj aktualnega socialnokritičnega programa zagrebške umetniške skupine Zemlja je pomenila ustanovitev slovenske umetniške skupine Gruda s sorodnim, slovenskim razmeram prilagojenim programom in težnjami. Ni težko uganiti, da je bil pri Grudi eden glavnih organizatorjev in vseskozi aktivnih članov prav Stane Kumar. Poznejša usoda tega likovnega društva je bila tragična — vojna je zdesetkala njegovo članstvo in po vojni se je zdelo — v navdušenju ob novih političnih in socialnih programih v Jugoslaviji — da je njegov program še izpolnjen. A prav prilagoditev in ostro opazovanje novih družbenih pojavov na njenem robu je zlasti v delu Staneta Kumarja postavilo to stališče pod vprašaj.

Stane Kumar je poslej razdal svoje znanje in svoje moči kot likovni pedagog, risar in slikar, bil je prvi slovenski udeleženec v slikarski koloniji, tedaj v Jugoslaviji novi obliki skupinskega umetniškega delovanja. Precej je razstavljal, organizacijsko je deloval v nekdanji ljubljanski Umetniški zadrugi in precej pisal, zlasti eseje o svojih, neredko krivično odrinjenih ali pozabljenih umetniških tovarših. Kot slikar se je držal preproste recepta: nosilna, ostrina in tekoča risba, zapolnjena z lokalno barvo s tenko študiranimi tonskimi in valerskimi vrednostmi, vsebinsko pa še vedno — poleg krajine — predvsem

socialne teme in vprašanja. Angažiranost v umetnosti je bila njegovo vodilo, l'art pour l'art mu ni pomenil, kljub optičnim ali razpoloženskim in dekorativnim učinkom, nič.

Ob tem pa se je spet posvetil svoji mladostni ljubezni — železnici. Med vojno so bili ljubljanski železničarji kot en mož sodelavci Odpora in tako se je ta tematika še dodatno dobro vključevala v njegove temeljne zasnove. Ni pa samo slikal železniških postaj, lokomotiv in prizorov z vlakom, temveč je od leta 1965 začel preučevati zgodovino železnice na Slovenskem in zbirati gradivo za slovenski železniški muzej. Sadove tega dela vidimo v stari šišenski kurilnici in na marsikateri železniški postaji po Sloveniji, kjer stojijo stare, obnovljene in zaščitene lokomotive kot spomeniki tehnične kulture na naših tleh. O tem gradivu je izdal posebno brošuro, napisal mnogo člankov in sadove njegovega nesebičnega dela si lahko ogledajo tudi Tržačani na postaji Campo Marzio: s Kumarjevim posredovanjem so dobili pet avstroogrskih lokomotiv in en železniški snežni plug in s tem izpolnili zgodovinsko bazo svojega železniškega muzeja.

V življenju se je spopadal z mnogimi nalogami, deloval je v reklamnih agencijah, pri filmu, mnogo je ilustriral, potoval in njegov opus je temu primerno raznolik in izredno bogat. Toda vselej je prevladovalo v njem vse tisto, kar se je izoblikovalo že v mladosti: ljubezen do železnice, velika socialna prizadetost in preprosta umetniška poštenost. Življenjsko delo Staneta Kumarja ima tako že danes svoj nespregledljiv pomen za slovensko umetnost, za našo kulturno in tehnično zgodovino.

JANEZ MESESNEL

Sezona Tržaškega koncertnega društva

Nastop pianista Lazarja Bermana

Letošnjo koncertno sezono Tržaškega koncertnega društva je v ponedeljek 14. oktobra odprl pianist LAZAR BERMAN. Temu koncertu bo vsak ponedeljek sledilo še 19 glasbenih večerov. V gledališču Rossetti (kjer so abonmajski koncerti Tržaškega koncertnega društva bodo nastopili še:

- 21. oktober: Salzburger Solisten z J. Demus - klavir
- 11. november: Michel Beroff - klavir
- 18. november: American Quartet
- 25. november: Maria Tipo - klavir
- 2. december: Thomas Goldschmidt - violina, Wolfram Korenzen - klavir
- 9. december: G. Zagnoni - A. Specchi - flauta, klavir
- 15. december: Rudolf Buchbinder - klavir
- 1986
- 13. januar: Peter Matzka, violina - Teresa Turner - Jones, klavir
- 27. januar: Tiziana Sojat - sopran, Fabio Nieder - klavir
- 3. februar: Trio di Milano
- 10. februar: Francesco Nicolosi - klavir, Myung Wha Chung - čelo
- 17. februar: Quartetto Orlando
- 10. marec: Quartetto Lasalle
- 17. marec: Rocco Filippini - čelo, Stefania Radaelli - klavir
- 24. marec: Cleveland Quartet
- 14. april: I Solisti di Monaco - pihala
- 21. april: Quartetto Borodin
- 28. april: Shlomo Mintz - violina, Paul Ostrowsky - klavir
- LAZAR BERMAN (rojen v Leningradu 1930, ruska klavirska šola, nagrajenec različnih pianističnih tekmovanj) je s ponedeljkovim klavirskim recitalom zastupil pri poslušalcih mešane občutke: navdušenje nad briljantno klavirsko igro hitrih pasaj, medlost v oblikovanju glasbene vsebine. Obvladovanje klavirske tehnike in program sta dajala pianistu dosti več možnosti kot jih je izbral za vsebinsko poglobljeni glasbeni izraz, za občutenje in občudovanje veličine človeškega ustvarjalnega duha.
- Program: Bachova PARTITA V C

MOLU ŠT. 2 (v kateri po Simfoniji in Fugi sledijo še trije stavki plesnega značaja Allemanda - običajno prvi stavek partite, Courante in Sarabanda ter se sklene v Rondojem in Capricciom — stavkoma neplesnega značaja) Beethovnova SONATA V F MOLU »APPASSIONATA« (strastno z zanosom — skladba silovitega čustvenega spopada, ki se pomiri v drugem stavku — Andante in zopet razbesni v sklepem stavku — Allegro ma non troppo z zaporedjem sekt-dvijem krikom duše v stiski in sklenitvijo v Prestu — končna zmaga duha), Skrijabinova FANTAZIJA OP. 28 (virtuozna skladba z razkrojenim ritmom in skrčenimi melodijami, v kateri se je skladatelj otresele Chopinovega vpliva), ŠEST PESMI F. Schuberta v klavirski priredbi F. Liszta (v njih je Liszt ohranil Schubertovo liriko in jim dal specifičnost klavirske igre) in Lisztov Mephistov valček (glasbeno programsko opisan spopad med dobrim in zlim med svetlobo in temo, med Mephistovo satansko zlobo in odrešujočo Margaretino ljubeznijo) je bil za poslušalce zanimiv za izvajalca pa izziv v katerem bi lahko izrazil vse svoje duhovno bogastvo in dal izvedbam veliko dramatično moč, kar mu je omogočala izvrstna klavirska igra. MIRKO SLOSAR

NA SEDEŽU RAI

Danes poklon Dallapiccoli

Avditorij tržaškega sedeža RAI bo danes spet gostoval pomembno glasbeno prireditel. Ob 18. uri bo namreč koncert pod naslovom »Poklon Luigi Dallapiccoli«. Pred koncertom ki je na pobudo kulturnega krožka Istria in deželne radiotelevizijskega sedeža, bo spregovoril prof. Pavle Merku.

Dallapiccolijeve skladbe bosta nato izvajala violinist Nereo Tonazzi (na sliki) in pianist Aleksander Rojc. Oba sta našemu občinstvu dobro znana, saj sta nastopila že na več koncertih tako s samostojnimi recitali kot solista v orkestrih.

BERITE

»Novi Matajur«

Nove izrazne možnosti na bienalu Video CD 85

Od 10. do 13. oktobra je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekala druga izdaja festivala VIDEO CD 85. Festival je potekal prvič pred dvema letoma, oktobra 83. Letos pa se je festival spremenil v bienale, kar pomeni, da bomo tudi v bodočnosti sledili tej pomembni kulturni prireditvi v režiji Cankarjevega doma. Sicer je bilo na letošnjem bienalu nekaj vidnih sprememb, med katerimi izstopa ustanovitev mednarodne nagradne žirije, ki je nagradila najkvalitetnejše izdelke. Po drugi strani pa je bila tudi selekcija strožja, na 200 predstavljenih kaset, so jih sprejeli 140. Ob predvajanju videokaset v uradnem (za nagrade) in spremnem sporedu pa so potekale tudi druge dejavnosti: video-produkcije v studijih CD, okrogle mize in drugi multimedialni dogodki (instalacije, performances).

Ob bogatem sporedu in nonstop dejavnostim, ki so si sledile v Cankarjevem domu, pa se je vedno znova, tako ob predvajanju kaset kot ob pogovorih in okroglih mizah, porajalo vprašanje, kaj je pravzaprav videoumetnost. Mogoče prav to vprašanje in nove, odprte možnosti, ki jih to sredstvo ponuja, vzbujajo vedno večje zanimanje in navdušenje za to umetniško snovanje, ki je mogoče, kot pravijo nekateri, umetnost bodočnosti.

Videoumetnost je nekoliko tuja ne samo širšim množicam, ki spoznavajo to sredstvo le zaradi široke distribucije in ponudbe glasbenih in komercialnih videoklipov, ampak tudi za bolj specializirane opazovalce kulturnega dogajanja je opredelitev videoumetnosti težavna. Sprjazniti se moramo namreč z dejstvom, da ne moremo doumeti še vseh možnosti, ki jih video ponuja umetniškemu ustvarjanju in da je še vedno nemogoče definirati pravil te nove, privlačne igre. Tudi ne moremo v bistvu orisati njegove zgodovine, tako kot lahko počnemo s filmom. Zato še vsakič ko govorimo o videoumetnosti, se tudi poslužujemo terminologije, ki jo uporabljamo za film, literaturo, slikarstvo,

Posnetek z ljubljanskega festivala

gledališče. Videoumetnost nima še svojega specifičnega jezika. Mogoče pa je primer, ki ga je navedel italijanski »video-umetnik« Gianni Toti edini veljaven v tem primeru: »Video-umetnost vsebuje in se poslužuje jezikov, ki so specifični za druge medije in umetnosti, ki so nastali, pred njo. Televizija sega po filmu, film po gledališču, gledališče po literaturi, vse do ustne tradicije in še dlje. Tako sega video še po vsaki izmed teh umetnosti.« Tu menda zadevajo teoretični ob kamen spotike. In trditev, da se videoumetnost razlikuje od filma, tako kot se poezija razlikuje od proze, je lahko tako resnična kot lažna, odvisno iz katerega zornega kota opazujemo stvar.

V Cankarjevem domu je bilo v štirih dneh na ogled približno 140 videokaset iz 15 evropskih držav, obeh Amerik, Avstralije in Japonske. Ob tej raznolikosti kultur (navsezadnje so si kljub skrčenim razdaljam med kontinenti, kulture še vedno različne!) in miselnosti, so bili tudi pristopi k video-sredstvu zelo različni. A tu ne gre le za razlike, kako pristopimo k nekemu problemu, kot se lahko dogaja v gledališču in pri snemanju filma. Tu ne gre za pripoved. Če struktura sredstva pogojuje vsebino, ki jo hočemo posredovati in obratno, potem bo ista vsebina imela različne razsežnosti in učinke z različnimi sredstvi. Je »specificum« sredstva video v njegovi tehnologiji.

Razen tega pa video privlači tako »filmarje« kot slikarje, fotografe in pesnike, gledališčne itd. Resnico video-umetnosti tvorijo vse te različne izkušnje.

Prikaz svetovnega snovanja na tem področju v Cankarjevem domu je seveda upošteval vse te specifične tendence in se z njimi soočal. Zato so bile podeljene tudi različne nagrade, ki so te razlike upoštevale.

Grand Prix je prejel Bill Seaman iz ZDA za S-HE, ki je veljal za najbolj kompakten izdelek. Nagrado za uporabo kompleksne tehnologije je prejel Belgijec Stefan Decostere za kaseto »Warum wir Männer die Technik so lieben«. Nagrado za najboljšo vizualizacijo je prejel Slobodan Pešić za »Rianon«, medtem ko je nagrado za dosledni avtorski pristop prejel Mark Wilcox iz Velike Britanije za »Calling the Shots«.

Posebni priznanji za uporabo TV tehnologije, oz. za TV produkcije so prejeli Anglež Greenway in Malki in Dreher iz ZRN! Priznanje mednarodne kritike je prejel Gianni Toti iz Italije.

Seveda bi bilo potrebno omeniti še celo vrsto drugih videokaset, če bi se hoteli spomniti samo najboljših, vendar to nima smisla, če si kaset ne moremo ogledati. Pred dvema letoma so Cappella Underground, galerija TK in Goethe Institut prikazali krajši izbor kaset z ljubljanskega festivala. Upati je le, da bomo tudi letos lahko sledili projekcijam v Trstu.

BARBARA GRUDEN

Blejski umetniški festival med Vzhodom in Zahodom

II.

Aleksandrova vojska je na pohodu proti Indiji v glavnem spoštovala svetišča drugih narodov, toda omogočila je, da je način življenja, kakršen je vladal v grških mestih, preplaval Malo Azijo. Mezopotamijo in jugovzhodno obalo Sredozemlja. Tako je kljub temu, da so bile svetinje drugih narodov nedotakljive, z novimi navadami povsod prodirala grška kultura. Tu pa se je samo postavljala ob druge. Pojavil se je helenizem, ki je nastopil šele po Aleksandrovi smrti. Vse kulturne dobrine so se znašle na kupu brez notranje povezanosti. Takšen kup imenujemo s tujo besedo kompilacija, ki ne predstavlja ustvarjalnosti, temveč samo zbiranje dejstev. Ne spuščajo se v vprašanje, ali vse to raste skupaj v živo celoto, kot n.p. povezuje rastlina v sebi vse dele in sokove v živo bitje ali v celovit življenjski pojav. Tedanje združevanje Vzhoda in Zahoda zato ni moglo ne kaliti ne cveteti, še manj pa roditi plodove in sejati seme. Kajti po svojem značaju je bilo nasilno in politično in kot tako tuje sami rasti kulture. Nastajalo je v interesu združevanja moči in težnje po svetovni vladavini. Bistvo kulture seveda ni moč nad svetom, temveč širjenje in poglobljanje človekove notranjosti ter oživiljanje človekovega duha. Toda način, ki ga je uporabil Aleksander,

je postal za svet usoden. Bilo je namreč vedno manj možnosti, da bi pot človeštva skozi čas krojila kultura, vplivna pa je postala zgolj osvajaalna politika. Zato razlike, ki so izvirno kulturnega značaja, ostajajo, različni kulturni pojavi pa obstajajo vsak zase naprej, drug poleg drugega. Med njimi je včasih nestrpnost, pogosto pa tudi izključevanje, kadar hoče kaka težnja prevladati nad drugimi. Se tudi medsebojno oplajajo, kar pa komajda še vpliva na razvoj človeštva. Močnejša sila opravlja nalogo, ki bi morala pripadati kulturi.

Podobno kot Aleksander Makedonski osvaja danes svet ekonomski impulz, ki sicer dopušča mnoge razlike, a jih v resnici pušča ob strani in jih ne skuša povezati v smislu ustvarjanja notranje podobnosti človeka. Gre torej za isti simptom človeške zgodovine. To je toliko resneje, kolikor gospodarske razmere v svetu podreajo politične interese. Puščajo jim, da se oblikujejo, vendar je danes postalo jasno, da je združevanje na osnovi ekonomije usodnejše od političnega. Vzhod in Zahod sta danes gospodarska in politična bloka, toda vedno bolj sta oba odvisna od znanstvenega in tehnološkega razvoja, ki je v rokah ekonomske zavesti. Zato se vedno bolj uveljavljajo razlike med različno razvitimi gospodarstvi. To prikriva resničnost razklanosti človeštva.

Podobno jo je prikril Aleksander s svojo politiko. Namesto da bi se v stikih različnih kultur človeštvo bližalo svoji podobnosti in svojem nastajajočemu bistvu, ga obvladujejo materialne potrebe in interesi moči. To smo Slovenci v tem stoletju bridko občutili, ko so nas delile te ali one sile, ne da bi odločno pripadali tej ali oni. To pa nam daje priložnost, da se zavedamo svojega mesta v svetu. V svoji razpetosti med Vzhodom in Zahodom smo oblikovalci kulture, ki je sredina med obema. To nas združuje, kjerkoli v svoji razdeljenosti smo, in nas združuje tudi z drugimi, s katerimi živimo na tem konfliktnem prostoru. Ostane nam pravzaprav temeljno bistvo: razumevanje razlik, s katerimi smo v stiku. To je most, ki ni samo narodna kultura, pa tudi ne kompilacija, temveč obča resnica o človeku. Festival na Bledu sicer ni razglasil kakšnega poslanstva Slovencev, ampak je samo v prostor slovenske kulture prinesel impulz razumevanja med narodi na osnovi umetnosti. Ta impulz je zrasel iz povsem avtonomnih hotenj udeležencev. Je samo majhen, čeprav temeljni kamen v ustvarjanju nekega drugega zgodovinskega simptoma — tvorec zgodovine je v resnici kultura.

SAMO SIMIČ

Nogomet: po kvalifikacijskih srečanjih za SP v sredo v Evropi Že trinajst reprezentanc z vizumom za Mehiko

Tudi ta »vroča evropska nogometna sreda« je mimo. Po kvalifikacijskih srečanjih za SP v sredo je Evropa dobila še dve reprezentanci, ki bosta odpotovali na veliko prireditev v Mehiko.

To sta Anglija in Portugalska, ki nastopata v 3. oz. 2. skupini. Prav obračun med ZRN in Portugalsko je odločil o usodi slednje, ki pa je poskrbela za velik podvig. V Stuttgartu je namreč premagala Zahodne Nemce. Le-ti so tako doživeli prvi poraz v kvalifikacijah (za nameček še na domačem igrišču), to pa je tudi prva zmaga Portugalcev v medsebojnih obračunih z Zahodnimi Nemci (37 tekem). Švedska in ČSSR sta tako dokončno izločeni iz boja za nastop v Mehiko.

Čeprav je bilo pričakovati, si je vizum za Mehiko prislužila tudi Anglija, ki je v sredo doma s 5:0 premagala skromno reprezentanco Turčije. Angleški napadalci so se tokrat zares razigrali, krepko pa je razočaral »Milančan« Hateley, ki se je za

Tako so se v sredo portugalski nogometaši veselili velike zmage nad ZRN v Stuttgartu. Zmaga, ki jim je tudi omogočila uvrstitev na SP v Mehiko. (Foto AP)

nameček še poškodoval in je celo v dvom njegov nedeljski nastop v italijanskem prvenstvu. V tej, 3. skupini, je za lep podvig poskrbela Severna Irska, ki je kar sredi Bukarešte

premagala Romunijo. Severnim Irce (9 točk) sedaj zadostuje le neodločen izid v gosteh proti Angliji in Romunija bi bila tako dokončno izločena.

Še precej »odprto« ostaja v šesti skupini, kjer pa sta Danska in Sovjetska zveza z zanesljivima zmaganja proti Norveški, oz. Irski glavni favoritinji za nastop v Mehiko.

Proti Norveški so se razigrali danski nogometaši, ki igrajo v italijanskem prvenstvu. Berggreen je dosegel kar dva zadetka, po enkrat sta bila uspešna še Laudrup in Elkjaer. Danci bodo v zadnjem srečanju igrali v gosteh proti Irski, kjer si lahko celo privoščijo poraz, seveda pa ne s prevelikim številom zadetkov, in vizum za Mehiko bo gotov. Po zmagi nad Irsko je tudi SZ praktično že kvalificirana. Sovjetom ostaja namreč še zadnje srečanje z že demotiviranimi Norvežani.

Za finalni del svetovnega prvenstva v Mehiko so se doslej že uvrstili: iz Evrope: Italija (uradni svetovni prvak), Poljska, ZRN, Portugalska, Anglija, Bolgarija, Madžarska in Španija; iz Južne Amerike: Argentina, Urugvaj in Brazilija; iz Severne in Srednje Amerike: Mehika (organizator) in Kanada.

PO SKLEPU UEFA

Anglija lahko ponovno igra

DUNAJ — Anglija se bo lahko udeležila kvalifikacij za evropsko nogometno prvenstvo, čigar finalni del bo leta 1988 v Zahodni Nemčiji. Tako je včeraj sklenila evropska nogometna zveza UEFA, ki pa je zagrozila še s hujšimi ukrepi, če bi se ponovili izgredi angleških navijačev. UEFA je od angleške zveze zahtevala ostre varnostne ukrepe, v prvi vrsti pa, da si zagotovi podporo same vlade. Posebno bodo morali paziti pri prevozih navijačev, pri prodaji vstopnic, pri preverjanju istovetnosti itd. Razumljivo so v Angliji sklep sprejeli z velikim olajšanjem, čeprav njihovi klubi še vedno ostajajo za nedoločen čas izključeni. O tem vprašanju UEFA včeraj ni razpravljala.

Disciplinska komisija UEFA pa je včeraj objavila seznam igralcev, ki bodo izključeni na prvih srečanjih drugega kola v treh evropskih pokalih (23. t.m.): pokal prvakov: Garaba (Honved Budimpešta), Carlsson (IFK Göteborg); pokal pokalnih prvakov: Kindlund (AIK Stockholm), Altintas (Galatasaray Istanbul), Pietra (Benfica), Irinescu (Universitatea); pokal UEFA: Ripodas (Osasuna), Icardi (Milan), Schmidt (Sparta Rotterdam), Gullit (Eindhoven), Saweljen (Černomorec Odesa), Rojević (Partizan Beograd), Petrinović in Vulić (Hajduk).

Kmalu izbira sodnikov za nogometno SP

CIUDAD MEXICO — V nedeljo, 27. t. m., se bo sestala komisija mednarodne nogometne zveze, ki je zadolžena, da izbere 36 sodnikov, ki bodo sodili na svetovnem nogometnem prvenstvu v Mehiko. V tej komisiji imajo po enega zastopnika Mehika, Azija in Afrika, dva Južna Amerika in štiri Evropa. Komisija bo izbirala med 900 sodniki, o katerih imajo vrsto podatkov, od števila srečanj, na katerih so sodili, do ocen, ki so jih za svoje sojenje prejeli in morebitnih protestov, katerih so bili deležni. Seznam 36 sodnikov bodo objavili med decembrom in februarjem.

Medtem se v Mehiki stopnjuje pritisk, da bi FIFA vendarle dokončno potrdila, da bo »mundial« v tej državi.

ŠAH: KARPOV - KASPAROV

Spet remi

MOSKVA — Sedemnajsta partija finalnega dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Karpovom in Kasparovom se je končala z delitvijo točke po 29 potezah in štirih urah igre. Bele figure je tokrat imel izzivalec Kasparov, ki tudi vodi z 9:8. Naslednja, 18. partija bo na sporedu jutri.

Bilozerčeva ne bo v Montreal

MOSKVA — Evropski in svetovni prvak v gimnastiki, Sovjet Bilozerčev, si je med avtomobilsko nesrečo zlomil nogo, tako da ga ne bo na svetovnem prvenstvu, ki bo od 4. do 10. novembra v Montrealu.

Prijateljski srečanja

LIMA — V prijateljskem nogometnem srečanju je Paragvaj z 1:0 (1:0) premagal Peru. Z istim izidom se je končala tudi prijateljska tekma med Čilom in Urugvajem.

Poskusne vožnje za VN Južne Afrike v formuli ena

Rosberg pred Mansellom (oba Williams Honda)

KYALAMI — Vse ostreje zatiranje črnega prebivalstva, žrtve, ki padajo vsak dan in med katerimi ne manjka niti otrok, očitno ne motijo mogotcev formule ena, ki bodo izpeljali predzadnjo dirko v formuli ena za VN Južne Afrike, kot bi se tamle nič ne dogajalo. Včerajšnje prve uradne poskusne vožnje si jih je ogledalo kaj malo ljudi, a tudi vozil je bilo manj kot običajno: namesto 26 ali tudi 27, jih je bilo le 21, bodisi iz protesta proti južnoafriškemu režimu (Renault, Ligier, Ram) bodisi ker so se že pred časom odrekli nastopu (Zakspeed). Glede prvih treh nekateri sicer namigajo, da so se za ta korak odločili iz oportunizma, zaradi dosedanjih slabih rezultatov.

Včeraj sta bila izredno hitra Rosberg in Mansell (oba Williams Honda), katerima sledijo Piquet, Senna,

De Angelis. Alboreto je sicer dosegel sedmi najboljši čas, vendar je imel precejšnje težave, najprej s turbino, tako da je moral zamenjati vozilo, ki pa je tudi odpovedalo (domnevajo, da je se je pokvaril celo motor). Lauda, ki je okrevljal po poškodbi, je bil osmi, mesto za njim pa se je uvrstil drugi Ferrarijev pilot, Johansson. Tudi njegovo vozilo ni bilo brezhibno.

VRSTNI RED

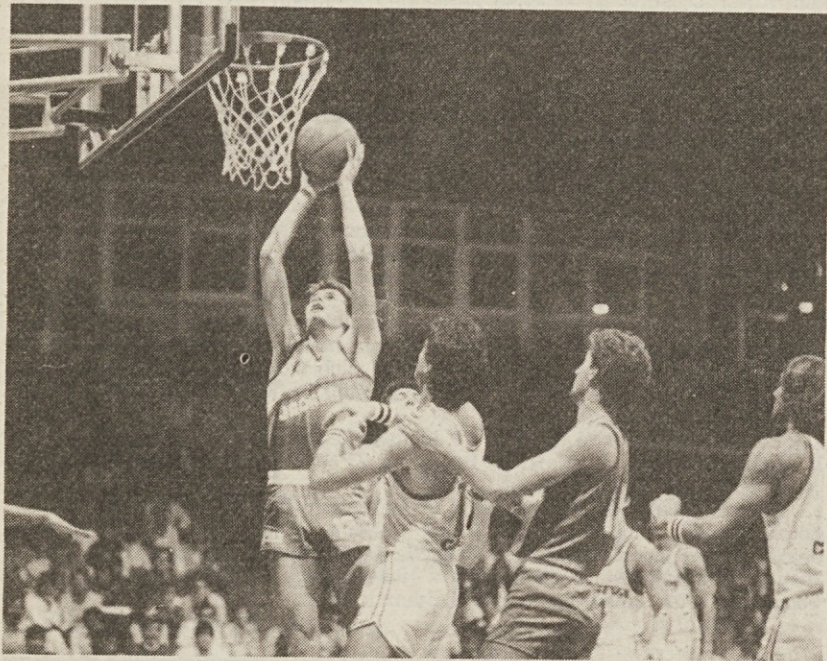
1. Rosberg (Fin.) Williams Honda 1'03"073 s poprečno hitrostjo 224,243 km na uro; 2. Mansell (VB) Williams Honda 1'03"188; 3. Piquet (Braz.) Brabham BMW 1'03"844; 4. Senna (Braz.) Lotus Renault 1'04"517; 5. De Angelis (It.) Lotus Renault 1'04"611; 6. Boutsen (Bel.) Arrows BMW 1'05"079; 7. Alboreto (It.) Ferrari

1'05"268; 8. Lauda (Av.) McLaren 1'05"557; 9. Johansson (Sve.) Ferrari 1'05"406; 10. Surer (Švi.) Brabham BMW 1'05"411; 11. Prost (Fr.) McLaren 1'05"757; 12. Fabi (It.) Toleman Hart 1'06"083; 13. Patrese (It.) Alfa Romeo 1'06"386; 14. Berger (Av.) Arrows BMW 1'06"546; 15. Brundle (VB) Tyrrell Renault 1'06"709; 16. Jones (Av.) Beatrice Hart 1'07"144; 17. Cheever (ZDA) Alfa Romeo 1'07"159; 18. Ghinzani (It.) Toleman Hart 1'07"800.

Rally faranonov

MURGHADA (Egipt) — V 8. etapi avto-moto rallyja faranonov je med motociklisti zmagal Italijan Marinoni (aprilia), med avtomobilisti pa Al Ajri iz Katara (Porsche Rothmans). Na skupni lestvici med motociklisti vodi Rahier, med avtomobilisti pa Al Ajri.

Jadranovi košarkarji v nedeljo v Trevigliu

Jadranovi košarkarji se temeljito pripravljajo za nedeljsko gostovanje v Trevigliu, kjer bodo v 3. kolu drugoligaškega prvenstva igrali proti moštvu Maurija, ki je doslej zbralo dve točki. Košarkarji iz Treviglia so namreč v prvem domačem nastopu zanesljivo premagali moštvo iz Areseja, medtem ko so v nedeljo v drugem kolu tesno izgubili v Ferrari.

Ceprav je naši ekipi nagajala gripa (sam trener Žagar in njegov pomočnik Raseni se ji nista mogla »izogniti«), pa so naši fantje resno namenjeni, da v nedeljo v Trevigliu jurišajo na osvojitve prvih prvenstvenih točk.

Glede najboljših strelcev v B ligi (skupina A) naj omenimo, da zanesljivo vodi košarkar Panapesci iz Montecatinija Boni (79 točk), saj je v nedeljo dosegel kar 47 pik. Na drugem mestu je Masetti (52) iz Ferrare, član Pall. Ferrara, tretji pa Pastori (47), član Citrosila iz Verone.

Na sliki: posnetek z nedeljske tekme Jadran - Cagiva.

Konec tedna v Šempasu pri Novi Gorici

Vsi najboljši v motokrosu

ŠEMPAS PRI NOVI GORICI — AMD Nova Gorica organizira jutri in v nedeljo v Šempasu pri Novi Gorici dvodnevno tekmovanje v motokrosu za prvenstvo Slovenije, na katerem bo tudi številna mednarodna udeležba.

Uradni del se bo v soboto pričel ob 13. uri z uradnim treningom v kategoriji do 125 ccm, v kateri bo za republiško prvenstvo nastopilo 21 pilotov iz vseh klubov Slovenije, med katerimi bosta tudi člana domačega društva Vrtovec in Šinigoj. Sledili bodo tekmovalci v razredu do 250 ccm, prijavljenih pa je 26 dirkačev, med njimi člana AMD Nova Gorica Zgonik in Jurič.

Višek tekmovanja bo v nedeljo. Po jutranjem uradnem treningu bo prvi start ob 13. uri. Najprej se bodo pomerili v kategoriji do 80 ccm, in sicer za prvenstvo Jugoslavije. To bo obenem zadnja dirka v letošnji sezoni. Največ možnosti ima mladi, še-

le 14-letni Vrtovč Dragan (AMD Nova Gorica), ki bi tako prvi Novogoričan, ki bi osvojil ta laskavi naslov. Poleg njega bo v tem razredu nastopil še domačin Kavčič.

Sledil bo nastop v četrtliterskem razredu, v katerem bodo na startu vsi najboljši z Urbanjo, Zdovcem in odličnim domačinom Simšičem na čelu. Odlični Novogoričani trenutno služijo vojaški rok, vendar so mu vojaške oblasti tudi tokrat dovolile nastop. V tem razredu se bosta pomerila dva mlada domačina, S. Zdovc in Batič (AMD Nova Gorica). Poleg domačih motociklistov bodo na stezi v Šempasu še predstavniki iz Zahodne Nemčije, Avstrije in Italije. Vseh imen sicer niso še v celoti potrdili, gre pa za nekatere izvrstne pilote, ki so v tej kategoriji že nastopili na številnih mednarodnih prireditvah in dosegli zavirljive rezultate.

(R. Kolenc)

V PONEDELJEK V TRSTU

Predstavitev odbojarske sezone

TRST — V nekem tržaškem hotelu bo v ponedeljek tiskovna konferenca, na kateri bo deželni odbor odbojarske zveze F-JK predstavil novo sezono, ki se prične v soboto, 26. t. m. Tako je sporočil predsednik, prof. Silvano Pipan. Na srečanju bodo predstavniki CONI ter predstavniki društev, ki imajo svoje ekipe v vsedržavnih prvenstvih A-2, B in C-1 ter v deželnih prvenstvih. Nova sezona se bo pričela s srečanji v ženski in moški A-1 in A-2 ligi.

De Leva zapustil bolnico

NEAPELJ — Po predsinočnem uspešnem nastopu proti Francosu Limaroli, proti kateremu je ubranil evropski naslov v petlinji kategoriji, je italijanskega boksarja De Levo obšla slabost in so ga nemudoma prepeljali v bolnico. Po vrsti zdravniških pregledov se je De Leva že včeraj vrnil domov, vendar so mu predpisali daljši počitek.

Marita Koch na velikih tekmovanjih ni nikoli odpovedala

Nov svetovni rekord v teku na 400 metrov, ki ga je ob nenavadnem datumu 6. oktobra v Canberri dosegla Marita Koch (NDR), je popestril sicer dolgočasno zgodbo svetovnega pokala. Naskok Vzhodne Nemke pa je bil pričakovan časovno prej.

Odlična časa na 200 m (21"78) in na 100 m (10"97) sta oznanjevala izredno formo, pomikanje startov na daljši razdalji pa je govorilo o verjetno popolnem delovanju tega tekaškega stroja, ki je kot že kdaj prej na 400 m raje počival.

Praktično edini važen start v teku na 400 m v vsej sezoni je nadoknadil zamujeno in atletinja je dosegla s časom 47"60 svoj sedmi svetovni rekord na tej progi ob petih takih zmagah na 200 m, da šafetnih tekov niti ne omenjamo.

Marita Koch, atletinja s skrivnostnim nasmeškom, je tekačica, ki v svoji že zelo dolgi karieri skoraj ni zabeležila porazov. Ko ni bila dovolj pri-

pravljena, se je velikim spopadom raje izognila. Njena pot v velikem športu se je začela leta 1976, ko je še kot mladoletnica nastopila na OI v Montrealu. Premostila je preteke in četrtino finala, ni pa startala v polfinalu. Prodrla je komaj dve leti kasneje na EP v Pragi z jasno zmago ob tretjem mestu Poljakinje Szewinske, ki je bila prej nekaj let prva dama na tej progi. Zmaga na EP je bila le končnica sezone, v kateri je že prej dosegla na 400 m dva svetovna rekorda, Szewinsko pa izrinila z novo znamko tudi na krajši progi (200 m). Kot večkrat na važnih tekmovanjih je zmago v Pragi Vzhodna Nemka podkrepila z novim rekordom, ki je bil tudi prvi čas pod 49 sekundami.

Na velikih tekmovanjih ni nikoli odpovedala. Na OI v Moskvi je zmagala na 400 m pred Kratochvilovo in uspeh ob enakem mestu nasprotnice iz Češkoslovaške ponovila na EP v Atenah leta 1982. Nekaj ni bilo z njo

v redu na SP leta 1983 v Helsinkih, kjer se je izkazala odlična na 200 m in na 100 m celo zasedla 2. mesto, a je izpustila tek na 400 m in dovolila Kratochvilovi, da je poleg zmage dosegla tudi rekord s prvim časom pod 48 sekundami.

Z izjemo SP v Helsinkih je Ma-

rita Koch tekala na 200 m v glavnem za domačo rabo. Sedaj veljavni svetovni rekord 21"71 je dosegla že leta 1979, izenačila pa lani. Svetovni rekord, katere postavlja že od leta 1978, dokazujejo njeno izredno vztrajnost a obenem tudi točno pripravljanje in varčno nastopanje.

Premoč na 400 m, katero izkazuje že osem let, je bila na prepihu samo enkrat po zaslugi Kratochvilove. Ob zatonu le tekačice je sedaj na vrsti morebitna nova zvezda v temperamentni 22-letni Olgi Vladikini iz SZ, ki je v Canberri z 48"27 dosegla tretji najboljši čas na svetu.

Morebiten cilj Vzhodne Nemke je lik Irene Szewinske, ki je tudi s dekliskim imenom Kirszenstein, posegala po najboljših mestih od leta 1964 do 1978. Z vzponom Vladikine in z znaki utrjene Kochove pa bi se znala atletska pot svetovne rekorderke Marite Koch tudi kmalu prekiniti.

BRUNO KRIZMAN

V namiznoteniški »interligi 1985« V konkurenci slovenska in italijanska moštva

V teh dneh se je na Goriškem pričelo namiznoteniško tekmovanje »Interliga 1985«, ki bo trajalo do konca februarja. Če si v drugih športih take oblike ožmejnega tekmovanja sledijo že vrsto let, je v namiznem tenisu interliga prava novost. Z razliko od drugih interlig je novost tudi v tem, da bodo poleg slovenskih in zamejskih ekip, nastopala še italijanska moštva. Tako bodo praktično zastopana vsa goriška društva, ki se bavijo z namiznim tenisom, onstran in tostran meje, kar daje vsej manifestaciji še poseben politični prizvok.

Pomen interlige je torej dvojen, saj na eni strani najdemo tekmovalni moment, na drugi strani pa imamo še politično komponento, ki prekaša goli agonizem. Namen interlige je torej ta,

da se vsi skupaj v prijateljskem duhu srečujemo in da se daje možnost tudi tistim igralcem, ki bolj malo igrajo, da sami stopijo za zeleno mizo in preverijo lastne moči.

Vse ekipe se bodo med sabo srečale dvakrat in to med urami, ki so namenjene za treninge. Sistem igranja je enak tistemu, ki je stopil v veljavo za italijansko A ligo (6 posameznih tekem in igra dvojic).

Ob koncu objavljamo še seznam ekip, ki se bodo udeležile tekmovanja in ki so tudi dale povod za organizacijo letošnje interlige.

MOSKE EKIPE: Azzurra, Lega Nazionale, Versa A in B, Lenassi, Nova Gorica, Vrtojba, Dom.

ŽENSKJE EKIPE: Azzurra, Vrtojba, Gabrje, Dom. MAL

Našima predstavnikoma 3 točke

V nedeljskem 4. kolu druge nogometne amaterske lige sta naša predstavnikoma Zarja in Vesna osvojila tri točke. Bazovci so doma premagali Begliano, medtem ko so Križani (na sliki med prvenstveno tekmo proti moštvu Campi Elisi) igrali neodločeno z miljskim Fortitudom. Obe naši enajsterici pa sta s 4 točkami na sredini lestvice

PRED TEKMO S TRIESTINO

Nogometaši Genoe bodo jutri trenirali v Repnu

V nedeljo bo v Trstu zelo pričakovano srečanje drugoligaškega italijanskega prvenstva med Triestino in Genoe. Obe ekipi ne skrivata ambicij, da bi napredovali v A ligo.

Za nedeljsko srečanje je drugoligaš Genoa izbral repensko igrišče, da opravi zadnji trening pred to zelo zahtevno preizkušnjo. Genovežani bodo tako jutri v Repnu trenirali ob 10.30.

Kot vidimo, italijanski prvotigaši in drugoligaši radi volje izbirajo naša nogometna igrišča za treninge in celo tudi za daljše priprave. V Repnu je že treniral Torino, v Bazovici pa je Triestina že »stalni gost«.

Za naša nogometna društva pa je tudi to lepo priznanje.

mladinski nogomet ○ tedenski komentar

Zarja zamudila lepo priložnost

V kategoriji »under 18« je Zarja zamudila lepo priložnost, da bi premagala skromno tržaško ekipo S. Andrea. Nekateri igralci namreč niso znali obvladati svojih živcev. Z okrnjeno postavo (izključen je bil eden boljših igralcev) pa je težko premagati tudi razmeroma šibkega nasprotnika. V nedeljo čaka naše nogometaše težko delo, saj sprejmejo v goste Supercaffè, ki sodi med najboljše ekipe, vsaj sodeč po dosedanjih rezultatih.

Po začetnem spodrsrlaju proti vodilnemu S. Vitu, so si Krasovi naraščajniki takoj opomogli in so v naslednjih treh tekmah gladko zmagali. V nedeljo pa se bodo na tujem igrišču spoprijeli z moštvom S. Luigi, ki je bilo za naše fante vedno neprijeten nasprotnik.

Brežani bodo počivali v treh kategorijah: najmlajši, začetniki in cici-bani.

V skupini B si bodo najmlajši Primorja skušali priboriti vsaj točko proti Opicini, ki bo imela prednost domačega terena. V A skupini smo za beležili pekoč poraz Bregovih cici-banov, v skupini B pa Primorje dobro

Mlada Krasova nogometaša Alan Škabar (levo) in Mitja Žagar (desno) sta bila vključena v širši izbor kandidatov za pokrajinsko reprezentanco naraščajnikov. Nedvomno lepo zadoščenje za oba nogometaša, za Krasovo društvo in za ves naš mladinski nogomet

kljubuje tudi močnim sedmericam in ima v Saši Digoviču izjemno spretnega strelca. Ekipa CGS ne bi smela našim delati preglavic, čeprav je v nogometu vsako podcenjevanje na-

sprotnika lahko usodno. Tudi naloga Zarje, da bi osvojila vsaj točko najbrž ne bo lahka, ker je S. Giovanni slabo uvrščen zaradi neugodnega koledarja in ne zaradi slabe igre. (R. B.)

Košarka: za »Trovejo mesta Trst« (kadeti)

Naši zopet visoko zmagali

Jadran Farco - Libertas 113:63 (63:29)

JADRAN FARCO: Kovačič 3 (1:3), Uršič 12, Lippolis 14 (4:6), M. Pertot 4, Barini 17 (1:2), Carbonara 17 (3:6), P. Pertot, P. Lippolis 2, Lokar 33 (3:3), Terčon 11 (3:4).

SODNIKA: Forza in Vigin. Nadaljuje se zmagovita pot Jadraneve kadetske ekipe na turnirju za »Trovejo mesta Trst«.

Kadeti Jadrana Farca so tokrat visoko premagali, sicer skromno peterko Libertasa. Izid ni bil nikoli v dvomu, saj so bili naši za razred boljši od gostov, vseeno pa gre naše košarkarje pohvaliti za zvrhano mero požrtvovalnosti v obrambi, kar bo ekipi še kako koristilo na zahtevnejših srečanjih.

Od posameznikov bi pohvalili Marka Lokarja, ki je navdušil z nekaterimi akrobatskimi koši, ter Davida Barinija, ki se je izkazal v obrambi. Sicer pa si zaslužijo pohvalo tudi vsi ostali.

S to zmago so jadrancovi še naprej prvi na lestvici. Nastopi na tem turnirju pa so zelo koristni pred bližnjim pričetkom državnega kadetskega pr-

venstva. Glede na to da bo v tem, veliko zahtevnejšem prvenstvu, naše moštvo daleč »najnižje«, potem je jasno, da bo obramba ključ za uspešen nastop. Zato je tudi razveseljivo, da so se naši fantje izkazali prav v tem elementu igre.

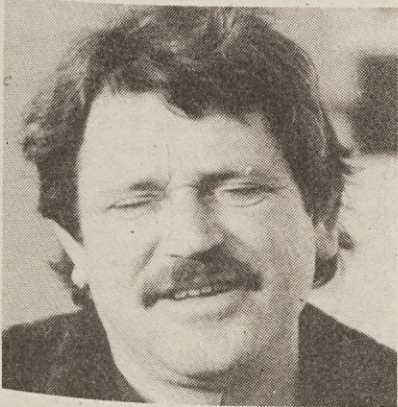
V naslednjem kolu »Troveje mesta Trst« bo Jadran Farco v gosteh igral proti Stefanelu. To bo nedvomno veliki derbi vsega turnirja in nanj se naši košarkarji tudi temeljito pripravljajo. (M. Raseni)

totip

1. — prvi	1 X
drugi	X 1
2. — prvi	2 X
drugi	X 2
3. — prvi	1 X 2
drugi	X 1 2
4. — prvi	2 1
drugi	X 1
5. — prvi	2 X
drugi	X 1
6. — prvi	2 1 X
drugi	X 2 1

danes igra za vas

Rafael Ferfolja, Moko

Težko je v nekaj stavkih opisati, kolikšen je bil in je še danes doprinos Rafaela Ferfolje, Moka, sovodenjskemu nogometu. Dovolj je, da povemo, da je Moko za sovodenjske barve igral kar 25 let. To pa predstavlja že pravi rekord. V Sovodnjah je začel in tu je tudi ostal do konca. Še danes, ko je opustil igro, ga vedno videvamo na igrišču, kjer kot društveni odbornik skrbi za vse močje.

Prejšnji teden je Franko Vitez pravilno napovedal devet rezultatov.

totocalcio

Cesena - Cagliari	1
Sampdoria - Atalanta	1
Juventus - Bari	1
Vicenza - Lazio	X
Pisa - Avellino	1 X
Milan - Torino	1 X
Spal - Modena	X
Campobasso - Catania	1 X 2
Napoli - Verona	1 X
Palermo - Ascoli	X 2
Roma - Fiorentina	X
Como - Udinese	1 X 2
Lecce - Inter	2

obvestila

KOŠARKARSKI ODESK SZ BREG vpisuje začetnike za minibasket rojene leta 1976 in mlajše vsak ponedeljek v Dolini od 16.30 do 17.30 ter ob sredah pri Domju od 16.30 do 18.00.

Začetniki rojeni leta 1974 in 75 pa se lahko vpišejo ob sredah pri Domju od 20. do 22. ure. Prijave na kraju samem. Istočasno bo tudi vpisovanje za otroke (začetnike) na plastični stazi.

Informacije v večernih urah — Tel. 040/228-609.

SZ DOM obvešča, da so treningi minibasketa v telovadnici Kulturnega doma ob torkih od 15. do 16. ure in pa ob petkih od 14.30 do 15.30.

SZ DOM obvešča vse mlade košarkarje letnikov 1973-1974 (propaganda), da so treningi

v telovadnici Kulturnega doma ob torkih od 18. do 19. ure in pa ob četrtkih od 16. do 17. ure.

MEBLOVI ABONMAJI V PRODAJI Abonmaji združene ženske odbojarske ekipe Meblo, ki letos nastopa v drugi italijanski ligi, so v prodaji pri matičnih društvih: SZ Bor, SD Breg, SD Kontovel, SZ Sloga ter SD Sokol. Cena letošnjega abonmaja je ostala nespremenjena, za enajst domačih tekem je 20 tisoč lir. Mladina izpod 16 let bo imela prost vstop.

REKREACIJSKI ODESK SK KRAS prireja ob torkih ob 21. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku moško rekreacijsko telovadbo. Prijave na kraju samem.

ALPSKA SEKCIJA SK DEVIN priredi ob ponedeljkih in petkih od 20. do 21. ure telovadbo za odrasle v telovadnici osnovne šole v Devinu. Za prijave telefonirati na št. 200-236 v večernih urah ali na kraju samem.

Izlet za osnovnošolce in Dan planincev SPDT

To nedeljo je bilo za planince SPDT dvojno slavlje: v dopoldanskih urah so namreč v okviru delovanja Športne šole - Trst priredili prvi sezonski izlet za osnovnošolsko mladino, v zgodnjih popoldanskih pa so priredili še letošnji Dan planincev. Lepo vreme je vseskozi botrovalo uspehu obeh pobud, mnogi pa so se udeležili tako jutranjega izleta kot tudi popoldanskega slavlja.

Skupno se je izleta za osnovnošolce udeležilo 58 otrok, ki so jih vodili vodniki planinskega društva, tokrat pa so bili prisotni tudi starši, tako da je bila skupina prav velika. Zbirališče je bilo v nedeljo navsezgodaj na Trgu Oberdan, udeleženci pa so se s limskim avtobusom peljali do jame Katrine pejce (bolj znana kot »Katerina«), kjer se je pohod začel. Otroci so se s spremljevalci podali na Gradišče pri Trnovci se nato mimo Praprota vrnili k jami. Izlet je vodil Zvezdan Babič, po poti pa je razne kraške pojave in znamenitosti razlagala prof. Marinka Pertot. Skupno je bilo hoje za kaki dve uri, tako da je bil sprehod primeren prav za vse.

Ob povratku izletnikov je bilo v jami že vse pripravljeno na 15. zaporedni Dan planincev SPDT. Prvi je bil daljnega 19. septembra 1971 na Nanosu, od leta 1977 pa je to slavlje, ki v bistvu zaključuje poletno sezono, na tržaškem Krasu. Le lani je bil v domu Mangart v Zabnicah, letos pa je prvič v tej prekrasni kraški pečini. Kar precej planincev se je tu zbralo. Otroci so se podili po pečini in okoli nje do kamnoloma, starejši pa so kramljali in pekli krompir in ko stanje. Za pijačo in jedajo je bilo torej preskrbljeno, pa tudi dobre volje ni manjkalo. Slavlje se je zaključilo v popoldanskih urah, ko so otroci odšli domov z avtobusom, ostali pa z osebnimi avtomobili.

Predavateljska sezona SPDT

V četrtek, 31. oktobra bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciška 20/II. nad.) ob 20. uri predavanje znanega slovenskega alpi-

iz planinskega sveta

Naslovna stran Jelinčičeve »Zgodovine SPD Trst«

nista Toneta Škarje o letošnji himalajski odpravi na osemisočak Jalung Kang. Kot znano, sta vrh osvojila Tomo Česen in Borut Bergant, vendar pa se je Bergant ob povratku smrtno ponesrečil. Predavanje bo seveda opremljeno z barvnimi diapozitivi.

Pred letom dni predstavitev dveh knjig v založbi SPDT

Pred letom dni so ob priliki proslavljanja 80. obletnice SPDT predstavili dve knjigi, ki ju je založilo in izdalo SPDT. To sta »Zgodovina SPD Trst« Dušana Jelinčiča in »Vabilo v Julijce« Rafka Dolharja. Obe knjigi sta takoj ob izidu vzbudili mnogo pozornosti ter se tudi dosti prodajali. Po letu dni je »Zgodovina SPD Trst« v zamejstvu dejansko razprodana (na razpolago je še par izvodov v Tržaški knjigarni), sedaj pa je končno v prodaji tudi v Sloveniji. Na razpolago je namreč v komisijski prodaji na ekonomatu Planinske zveze Slovenije v Ljubljani (Dvorčakova 9), torej v knjigarni PZS. Cena za Jugoslavijo je 900 novih din, Slovenska predsta-

vitev, poleg zamejske, te knjige (in Dolharjeve) je bila že februarja letos v Ljubljani v Cankarjevem domu na proslavi 90. obletnice Planinskega vestnika. Knjigo je predstavil sedaj že pokojni prof. Tine Orel, ki ji je tudi napisal uvod.

Oktobrska številka Planinskega vestnika

Letošnja deseta številka Planinskega vestnika prinaša na uvodnem mestu govor Mihe Potočnika ob 90-letnici Aljaževega stolpa na Triglavu. Ta proslava je bila v začetku avgusta letos. Marijan Krišelj pa se je pogovarjal s podpredsednikom Planinske zveze Slovenije Francijem Ekarjem o vprašanju solo alpinizma. Rajko Pavlovec se s člankom »Geološki sprehod na Trstelju« vrača na Primorsko, saj v daljšem in strokovnem članku poglobljeno razpravlja o geoloških zanimivostih tega hriba. Nadaljuje se tudi rubrika »Planine kot jezikovno vprašanje« dr. Vladimira Škerlaka (že sedmi del).

Sporočilo iz Himalaje in Karakoruma

Stane Belak, vodja odprave na himalajski osemisočak Daulaghiri, je sporočil, da imajo po dvanajstih dnevih dežja od 1. oktobra dalje lepo vreme. Vzpon do platoja pod vzhodno steno je zelo zahteven in tudi nevaren. Pravzaprav je tu ključ celotnega vzpona. Pot namreč zapirajo seraki in ledni podori so jim uničili sto metrov vrvi. Na plato, ki je visok 5900 metrov, sta 2. oktobra prišla Belak in Kregar ter tam prenočila. Čez dva dni sta jima sledila še Štremfelj in Tomazin, prenočila in naslednji dan zaradi aklimatizacije odšla še nekoliko višje. Vsi so dobrega zdravja in naskok na vrh načrtujejo prav te dni. Stena je sicer lepa in brez nevarnosti.

Janez Skok pa je iz Pakistana sporočil, da se odprava na Nanga Parbat vrača domov. Pri zadnjem naskoku jim je slabo vreme preprečilo vzpon na ta 8125 m visoki vrh v Karakorumu. Odpravo je organiziralo Akademsko PD.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglosi 3.350 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtine, zahvale in sozolja po formatu. Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx. 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

18. oktobra 1985

TRST UL Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZIT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Zahodni Nemci sklepajo dobre posle

Trgovina z orožjem

BONN — »Konec z nemškim orožjem« je na predvečer druge svetovne vojne izjavil Alfred Krupp von Bohlen und Halbach, človek, ki je oborožil nacistične vojake. Skoraj 20 let je to držalo. Zvezna republika Nemčija ni proizvajala orožja in ga tudi izvažala ni. Toda časi so se spremenili. Nemško orožje je postalo najboljšje na svetu in Zahodna Nemčija si danes bolj prizadeva izvažati orožje kot pa potisniti v pozabo vzdevek »vojaška nacija«.

Kot vse kaže je nemški kancler Helmut Kohl uknil nekaj omejitev, s katerimi Bonn preprečuje izvoz svoje industrije.

Na podlagi takšnega zadržanja nemškega kanclerja sta industriji Rheinmetall in Thyssen zgradili v Saudski Arabiji obrat za proizvodnjo municije za domala vse obstoječe tanke na svetu.

Takšen projekt so Nemci sprejeli potem ko je Velika Britanija prodala Saudski Arabiji 72 tornadov, ki jih s participacijo v višini 42 odstotkov gradi tudi Nemčija.

Izvoz nemškega orožja je zavzel svetovne razsežnosti pod Kohlovim vodstvom. Takšni politiki se upirajo socialdemokrati, mirovno in »zeleno« gibanje, nasprotovanje pa je čutili tudi v sami vladni koaliciji. Vsi so zaskrbljeni zaradi vstopa ZRN v »smodnišnico« na Srednjem vzhodu.

Sicer pa se po Kohlovem vzgledu ravna tudi drugi. Strauss je Kitajski prodal tovarno helikopterjev, obrambni minister Woerner je Japonski prodal obrtno za tankovske topove in odprl vrata za kooperacijo v proizvodnji orožja v Južni Koreji, Indoneziji in Tajski.

Kako donosna je trgovina z orožjem, je Helmut Schmidt spoznal med naftno krizo.

Smeh prepovedan

LONDON — »Na delovnem mestu je smejanje prepovedano.« Tako je zapisano v okrožnici, ki jo je firma Taton s Formoze poslala svojim 800 uslužbencem v Telfordu, zaposlenim v proizvodnji kompjuterjev.

Poziv k resnosti je med delavci povzročil najrazličnejše komentarje. »Lahko bi razumel, če bi delali v pogrebni podjetju, ne pa v podjetju, ki izdeluje kompjuterje. Zdi se mi, da to presaga vse meje,« je izjavil neki delavec.

Okrožnica ima za cilj izboljšati delovno storilnost, zato v njej prepovedujejo igranje, smeh, kajenje v straniščih in zapuščanje delovnega mesta.

Tatung je ena izmed tlikih tujih firm, ki je odprla svoj obrat v Veliki Britaniji, ne da bi s tem priznala sindikate za partnerja pri urejevanju mezd in normativnih vprašanj.

Pri 3,5 milijona brezposelnih se angleški delavci sprijaznjujejo tudi s takšnimi zahtevami, (čeprav v to niso prepričani), ki jih je gospodar prinesel z vzhoda, kjer veljajo vse drugačne delovne navade.

Leto dni reforme na Kitajskem

Ovira so partijski tajniki

PEKING — Mineva leto dni odkar so na Kitajskem partijski komiteji v tovarnih izgubili svojo vsemogočno oblast nad proizvodnjo in vsem, kar je v zvezi z upravljanjem podjetij. Radikalni rez je popolnoma spremenil način upravljanja kitajskih podjetij in danes, po razmeroma kratkem enoletnem obdobju delajo prve obračune reforme. Na tipično kitajski način pravijo, da gre za novost, za katero je bilo vredno napraviti korak deset tisoč milj. S tem poudarjajo, da je bila reforma vredna vloženega truda.

Postavljajo pa se seveda številna vprašanja. Prvo zadeva vlogo partijskih tajnikov v podjetjih in njihove nove pristojnosti. Naj bo zaradi nerazumevanja nove začetne poti ali zaradi odpora izgubi oblasti, toda mnogi tajniki predstavljajo danes še največji problem v uresničevanju reforme. O tem se razpravlja na partijskih posvetovanjih, pomembno vlogo pa ima glede tega vprašanja tudi javna debata v časopisju. Kitajska partija namerava namreč reformirati proizvodni sistem brez prisile ali ostrih kampanj, pač pa s prepričevanjem in poučevanjem.

Teoretski organ centralnega komiteja KP Kitajske Rdeča zastava na primer razlaga, da je bila v preteklosti vsemoč partijskega tajnika v podjetju predvsem v pomanjkanju vsake od-

govornosti. Učinkovitost odločanja je bila na zelo nizki ravni, saj se je partijski komite u-kvarjal z vsakovrstnimi vprašanji, istočasno pa je zanemarjal svoj osnovni posel — ideološko in politično delo.

Po novem sistemu je vsa odgovornost za organizacijo proizvodnje na ramenih strokovnega direktorja podjetja in njegovih sodelavcev. Partijski odbori pa ostajajo odgovorni za idejno-politično stanje ter za nadzorstvo, da se proizvodna dejavnost ne odmika od sprejetih principov partijske in vladne politike.

V časopisih se odkrito govori, da mnogi partijski tajniki težko prepuščajo oblast, ki je bila še do lani v njihovih rokah. Tako pišejo o tajniku, ki opozarja direktorja podjetja, »naj si ne prišča oblasti partije« ali o tajniku, »ki orje tujo zemljo, medtem ko je njegova zapuščenca«. Prav tako prinašajo časopisi pritožbe direktorjev, da je težko biti direktor, če si prizadevaš, da bi uresničil reformo.

Vendar partijski vrhovi so odločno stopili na pot reforme in podpirajo prav direktorje, ki se odlikujejo po hrabrosti, upornosti, inovatorskem duhu v uresničevanju proizvodne modernizacije. Prav upornost do pogojev stare ureditve in doslednost pri uveljavljanju reforme sta vrlini, ki danes prejemata na Kitajskem najvišjo družbeno oceno.

Črnski pesnik pod vislicami

JOHANNESBURG — Predsednik Južnoafriške unije Pieter Botha je zavrnil pomilostitev črnega pesnika 30-letnega Benjamin Moloisa, ki so ga obsodili na smrt z obošenjem, češ da je 1983. leta ubil črnega policaja Philiposa Selepa. Prvo izvršitev obsodbe, 18. septembra, so preložili, ker je neki sodnik v zadnjem trenutku sodil, da je prišel do novih dokazov o obsojenčevi nedolžnosti.

Pesnikova zagovornica Priscilla Jana, ki se kot črnski odvetnik bori za svobodo svojih tovarišev v zaporih, je izjavila, da bi usmrnitev Benjamin Moloisa predstavljala nadaljevanje za nekaj časa prekinjene prakse južnoafriškega režima, da svoje politične nasprotnike fizično uniči. Zadnje usmrtnice so bile 1983. leta.

»Mednarodni pritisk je zelo pomemben za nas, je izjavila odvetnica Priscilla Jana. Lahko reši človeška življenja, nam pa je v spodbudo, da nadaljujemo naš boj proti rasnemu razlikovanju.«

Na sliki Benjaminova mati Pauline Moloise, ki vse do zadnjega veruje, da se ta krivica ne bo dogodila.

270.000 osebam grozi smrt, če takoj ne dobijo pomoči

Zaradi suše lakota v Maliju

BAMAKO — Pomanjkanje vode zaradi suše in krče nje obdelovalnih površin zaradi neprestanega širjenja pušave iz dneva v dan bolj zastrujeta problem lakote v severnem Maliju na zahodnem robu afriške celine. Mednarodna pomoč v hrani sicer doteka, je pa nezadostna, poleg tega se ne razdeljuje enakomerno, tako da so prizadevanja republiške vlade v korist sestrskim ljudem vse bolj podobna Sizifovim mukam. Sizijs je v grški mitologiji korintski kralj, ki je moral v podzemlju za kazen valiti skalo na strm breg, skala pa se je vedno znova zvalila navzdol. Zgovorna prispodoba, kajne?

Mali je stara islamska črna država, ki meji z Mavretanijo, Senegalom, Gvinejo, Slonokoščeno obalo, Gornjim Volto in Alžirijo. Na muslimane odpadeta dve tretjini prebivalstva, sicer naseljujejo Mali Tuaregi in pripadniki bantuindne ter fulbejske rodovne skupine. Uradni jezik je francoščina, južni del države je savanski, severni pa puščavski oziroma polpuščavski. Gospodarstvo sloni na pridelovanju prosa, riža, manioka, arašidov in bombaža, na živinoreji in na ribolovu. Država izvažata bombaž, arašide, živino, kožo in ribe. Republika Mali je neodvisna država od leta 1960, prej je bila pod nadzorstvom francoskih kolonialistov kot Francoski Sudan. Toda povrnimo se k ujmama, zaradi katerih je danes v Maliju vsaj 270.000 oseb nujno potrebnih takojšnje pomoči v hrani, če le hočejo preživeti.

Mednarodni sklad za pomoč otrokom UNICEF (United National International Children's Emergency Fund) in Mednarodni rdeči križ sta v pokrajini Gao, ki sodi med najbolj prizadete po suši, poskrbela za namestitve številnih šotorišč, kjer delita posebne jedilne obroke na podlagi ži-

taric, olja, mleka in sladkorja: nanje čaka vsako jutro kakšnih 50.000 otrok in 120.000 odraslih! K sreči je zadnje čase nekoliko boljše, saj je deževje v poslednjih nekaj tednih izdatno »napihnilo« reko Niger (ki izvira v Gvinejskem višanju in se izliva v Gvinejski zaliv) in tako omogočilo rečni prevoz živeža lačnim, potem ko se je ustrezni »le-talski most« izkazal kot precej nezanesljiv. Hrano dovajajo po reki s tipičnimi krajevnimi čolni »pirogami«, iztesanimi iz enega samega debla.

Žal tuareškim otrokom ni mogoče kalorično izboljšati jedilnih obrokov, ker njihova skladišča živeže ne razpolagajo s primernimi klimatskimi oziroma ohlajevalnimi napravami: to pomeni, da malčkom ni moč postreči z več kot 500 kalorijami dnevno, kar v bistvu pomeni, da bodo zaenkrat še naprej »podhranjeni«. Okoliščina je toliko bolj vznemirljiva, ker to zadeva otroke tja do največ leta starosti.

K vsemu gornjemu velja prišteti bolezenske epidemije (ošpice in vnetje možganske mrene ali meningitis), ki nujno terjajo čimveč cepiva, katerega pa v resnici na debelo primanjkuje kljub prizadevanjem mednarodne solidarnosti, tako tudi italijanske. Mnogo tuareških družin se je s prizadetega ozemlja že pričelo seliti proti Kidalu in Menaki, kjer so po zadnjem dežju pašniki spet ozivieli, toda takšnih selitev bo potrebnih še nič koliko, zato pa tudi pobud za bonifikacijo puščavskih tal, kjer le mogoče. Pošiljanje riža in drugih hranil ne zadostuje, nesrečniki potrebujejo novih domov in obdelovalnih površin, sicer pa se na ravni Svetovne banke pa tudi OPEC nekaj v tem smislu že premika. (dg)

Ljubezen ob jezeru

Po romanu J. O. Curwooda ilustriral Ž. Lordanič
besedilo priredil Ciril Gale

»OJE BO IMEL VELIKO OTROK,« JE PONOCI SEPETAL, PIERRE.

ČEZ NEKAT LET JE JOE PRIPELJAL LEPO MARITO V FIVE FINGERS.

BI JE TO VELIK PRAZNIK ZA VSE NAŠE... SE ZAGA TISTEGA DNE NI DEHALA.

VEŠENI LETA 1900 JE VSO POKRAJINO PRIZADELA STRAŠNA NEVIHTA...

VELIKO JEZERO SE NEKAT DNI NI UMIRILO... PIERRE JE Z JOSETTE IN MARITO ODEL NA OBREZJE... VONEMRZENI SO OBUČOVNI SPREMIENENO JEZERO, VELIKANSKE VALOVE IN MOČNI VETAR...

NEHADOJA SO OPAZILI LAŽO, KI JE TONILA NEDALEČ OD OBREZJA...

Ljudje na splošno so pripravljeni na žrtve

Inflacija v Argentini se umirja

BUENOS AIRES — Vse kaže, da je argentinski vladi uspelo zajezi do nedavnega vrtinčasto naraščajočo inflacijo. Kot je v teh dneh objavil Inštitut za ekonomsko in socialno politiko (IPES), so se življenjski stroški septembra povečali v Argentini komaj za 2,5 odstotka. Ta spodbudni podatek je v skladu z gibanjem cen v juliju in avgustu, ko so že zabeležili korenito zmanjšanje inflacije.

Septembra so najbolj narasle cene oblačil in obuval, in sicer za 8,3 od sto. Med živili, ki so se povprečno podražila za 4,4 od sto, so najbolj narasle cene sadja, povrtnine in pijač. Cene ostalih osnovnih prehrabnih proizvodov so zamrznjene od 15. junija in nič ne kaže, da bi se v bližnji bodočnosti v tem pogledu kaj spremenilo, kot je naglasil sam predsednik Raul Alfonsín.

Ena izmed glavnih značilnosti »plana austral«, ki se tako imenuje po novi valuti in je bil sprejet sredi junija, je zamrzitev cen ne samo osnovnih prehrabnih proizvodov, ampak tudi javnih storitev in plač. Ta politika je zaježila argentinsko inflacijo, ki je prej naraščala z ritmom 30 od sto na mesec. Peronistična opozicija jo hudo napada, tudi v vidiku parlamentarnih volitev, ki bodo novembra, toda brez večjega uspeha. Ljudje na splošno sprejemajo žrtve, povezane s »planom austral«, ki vendarle zagotavlja dokajšnjo gospodarsko stabilnost.

Chagall v skladišču izgubljenih predmetov

SAN FRANCISCO — Neki policaj iz San Francisca je odkril v skladišču izgubljenih predmetov akvarel s podpisom znamenitega francoskega slikarja rusko-židovskega rodu Marca Chagalla. Policija je že pozvala skupino strokovnjakov, da preveri avtentičnost dela. Če bo odgovor pozitiven, bodo sliko dali na dražbo. Predvidevajo, da bi jo

utegnili prodati za 20 tisoč dolarjev. Akvarel predstavlja hišo s strmo streho in dimnikom, na katerem sedi mož. Poleg hiše, ki je naslikana na zelenem in plavem ozadju, stoji ženska. Strokovnjaki menijo, da bi to delo, če je res avtentično, moralo biti iz prvega obdobja Chagallovega stvarjanja.